

Jihočeská univerzita v Českých Budějovicích
Zdravotně sociální fakulta

**Zhodnocení připravenosti a akceschopnosti jednotek
sboru dobrovolných hasičů obcí ke zdolávání
mimořádných událostí ve správním území obce
s rozšířenou působností Písek**

bakalářská práce

Autor práce: Stanislav Máška
Studijní program: Ochrana obyvatelstva
Studijní obor: Ochrana obyvatelstva se zaměřením na CBRNE
Vedoucí práce: Ing. Aleš Kudlák

Datum odevzdání práce: 3. 5. 2013

Abstrakt

Zhodnocení připravenosti a akceschopnosti jednotek sboru dobrovolných hasičů obcí ke zdolávání mimořádných událostí ve správním území obce s rozšířenou působností Písek

Téma bakalářské práce je zaměřeno na problematiku akceschopnosti jednotek sboru dobrovolných hasičů obcí. Vzhledem ke skutečnosti, že se jedná o základní složku integrovaného záchranného systému, je zapotřebí, aby byly dodržovány platné předpisy v oblasti vybavenosti a připravenosti, přestože se jedná o činnost dobrovolnou.

Teoretická část bakalářské práce se zaměřuje na integrovaný záchranný systém s důrazem na oblast Hasičského záchranného sboru. V prvních kapitolách je definován integrovaný záchranný systém a jeho složky. Podrobněji je zde popsán Hasičský záchranný sbor České republiky. Následující kapitoly se věnují problematice jednotek sborů dobrovolných hasičů obcí. Systém těchto organizačních složek vznikl jako nástroj proti vzniklým požárům, živelním pohromám či jiným mimořádným událostem. Jejich hlavním úkolem je likvidace požáru a provedení nezbytných opatření, která vedou k odstranění bezprostřední hrozby ohrožení života, zdraví, majetku a životního prostředí. V posledních letech se ukazuje významné využití jednotek sborů dobrovolných hasičů obcí zejména při povodních či větrných smrštích, kdy jsou často jedinými subjekty v obci, které mohou poskytnout pomoc při plnění úkolů v souvislosti s mimořádnými událostmi včetně základní pomoci obyvatelstvu. Aby se jednotky dobrovolných hasičů obcí mohly podílet na pomoci při vzniklých událostech, musí disponovat předepsanou technickou výbavou a věcnými prostředky pro zajištění zásahu, dále je nezbytné vybavení členů jednotky osobními ochrannými pracovními prostředky. Pro zajištění odborné úrovně a minimalizaci chybných zákroků je nutná odborná způsobilost členů jednotky dle platných právních předpisů. Organizace efektivního zásahu a včasné pomoci vyžaduje splnění všech podmínek akceschopnosti, které

představují organizační, technickou a odbornou připravenost sil a prostředků k provedení zásahu.

Cílem bakalářské práce je zjistit vybavenost jednotek sborů dobrovolných hasičů obcí požární technikou, věcnými prostředky a jejich použití při zásahu. Posoudit akceschopnost jejich členů při vyhlášení poplachu a provést analýzu v oblasti odborné přípravy velitelů a strojníků u vybraných jednotek sborů dobrovolných hasičů obcí ve správním území obce s rozšířenou působností Písek.

Výzkumná část bakalářské práce je zpracována kvantitativní metodou. Sběr dat byl proveden formou dotazníku pro velitele vybrané jednotky sborů dobrovolných hasičů obcí ve správním území obce s rozšířenou působností Písek, kteří tvořili výzkumný soubor. Dotazník obsahoval celkem 28 otázek zaměřených na zkoumanou problematiku. V souvislosti se zadaným tématem jsou stanoveny dvě hypotézy. První hypotéza uvádí, že vybrané jednotky sborů dobrovolných hasičů jsou dostatečně vybaveny požární technikou a věcnými prostředky. Druhá hypotéza tvrdí, že velitelům jednotek sborů dobrovolných hasičů stačí dosavadní pravidelná odborná příprava k velení při zásahu. Celkový přehled je doplněn o informace získané od příslušníků Hasičského záchranného sboru, Územní odbor Písek, dále na Operačním a informačním středisku Hasičského záchranného sboru Jihočeského kraje, Okresním sdružení hasičů Čech, Moravy a Slezska Písek a od starostů příslušných obcí.

Výsledky výzkumného šetření jsou zpracovány do tabulek, které přehledně zobrazují odpovědi velitelů jednotek sborů dobrovolných hasičů na otázky z dotazníku. Z výzkumného šetření vyplývá, že vybrané jednotky sborů dobrovolných hasičů obcí nejsou dostatečně vybaveny požární technikou a věcnými prostředky. Velitelům jednotek sborů dobrovolných hasičů obcí stačí dosavadní pravidelná odborná příprava k velení při zásahu. Celkově lze shrnout, že jednotky sborů dobrovolných hasičů obcí nejsou akceschopné k zásahu při mimořádných událostech.

Výsledky získané na základě výzkumného šetření budou poskytnuty příslušným obcím a Hasičskému záchrannému sboru Písek. Získané informace mohou pomoci jednotkám sborů dobrovolných hasičů a jejich zřizovateli reagovat na zjištěné informace.

Abstract

The Evaluation of Readiness and Capability of the Brigades of Voluntary Firefighters of Municipalities for Dealing With Emergencies in the Administrative Territory of the Extended Municipality of Písek

The topic of the thesis is focused on agility of brigades of voluntary firefighters of municipalities. Due to the fact that they are basic components of the integrated rescue system and in spite of the fact that it is a voluntary activity, it is necessary to respect and follow the valid rules in the field of facilities and preparedness.

The theoretical part of the thesis is focused on the integrated rescue system with emphasis on the area of the Fire and Rescue Service. The integrated rescue system and its components are defined in the first chapters. The Fire Brigade of the Czech Republic is described there in detail. The following chapters deal with the issue of brigades of voluntary firefighters of municipalities. The system of those organizational units is originated as a tool against emerged fires, natural disasters or other emergencies. Their main task is to extinguish fires and make the necessary steps that lead to the elimination of imminent threats to life, health, property and environment. In recent years, the use of the brigades of voluntary firefighters of municipalities has played a significant role, particularly in case of floods and windstorms, when those units are often the only entities of municipalities which can provide the needed assistance for performing the tasks which are related to dealing with extreme events and the basic assistance to inhabitants. The voluntary fire brigades of municipalities must be equipped with the prescribed technical equipment and must have the needed material resources, which are necessary for their actions of help when events occurred. According to the law, the special qualification of members of fire brigades is necessary for ensuring professional standards and the minimization of erroneous actions. The effective management of actions and early help requires the fulfillment of all conditions regarding the capacity for action, which includes

the organizational, technical and professional readiness of the forces of firefighters and their means for their successful intervention.

The bachelor thesis has the following goals: to ascertain the equipment of brigades of voluntary firefighters of municipalities with fire-fighting equipment and material resources and the utilization of those in cases of interventions; the assessment of the capacity of the members of the brigades for action in cases of alarms; the analysis of the field of the training of the commanders and engineers of selected brigades of voluntary firefighters of municipalities in the administrative territory of the extended Municipality of Písek.

The quantitative method was used in the research part of the thesis. The data collecting was performed by using a questionnaire for commanders of some selected brigades of voluntary firefighters of municipalities in the administrative territory of the extended Municipality of Písek, who formed my research pool. The questionnaire contained 28 questions, which were focused on the subject of my research. There are two hypotheses established in connection with the specified topic. The first hypothesis states that the selected brigades of voluntary firefighters are equipped with the firefighting equipment and material resources adequately. The second hypothesis argues that the existing regular training for commanders of voluntary firefighters is sufficient for managing their interventions. The overall survey is completed with information collected from members of the Fire and Rescue Service of the Territorial Department of Písek, from the Operational and Information Centre of the Fire and Rescue Service of South Bohemia Region, from the District Association of Firefighters of Bohemia, Moravia and Silesia in Písek and from the Mayors of the respective municipalities.

The results of the research are processed into tables, which clearly show the answers of the commanders of brigades of voluntary firefighters to questions of the questionnaire. The research shows that the selected brigades of voluntary firefighters of municipalities are not adequately equipped with needed fire-fighting equipment and material resources. It also shows that the existing regular training for commanders of brigades of voluntary firefighters of municipalities is sufficient

for managing their interventions. The overall conclusion is that the brigades of voluntary firefighters of municipalities are not operational in their interventions in the cases of emergency.

The results obtained on the basis of my survey will be provided to the respective municipalities and to the Fire Rescue Brigade in Písek. The information obtained can help the brigades of voluntary firefighters and their founders to respond to the information identified in the thesis.

Prohlášení

Prohlašuji, že svoji bakalářskou práci jsem vypracoval (a) samostatně pouze s použitím pramenů a literatury uvedených v seznamu citované literatury.

Prohlašuji, že v souladu s § 47b zákona č. 111/1998 Sb. v platném znění souhlasím se zveřejněním své bakalářské práce, a to – v nezkrácené podobě – v úpravě vzniklé vypuštěním vyznačených částí archivovaných fakultou – elektronickou cestou ve veřejně přístupné části databáze STAG provozované Jihočeskou univerzitou v Českých Budějovicích na jejich internetových stránkách, a to se zachováním mého autorského práva k odevzdanému textu této kvalifikační práce. Souhlasím dále s tím, aby toutéž elektronickou cestou byly v souladu s uvedeným ustanovením zákona č. 111/1998 Sb. zveřejněny posudky školitele a oponentů práce i záznam o průběhu a výsledku obhajoby kvalifikační práce. Rovněž souhlasím s porovnáním textu mé kvalifikační práce s databází kvalifikačních prací Theses.cz provozovanou Národním registrem vysokoškolských kvalifikačních prací a systémem na odhalování plagiátů.

V Českých Budějovicích dne 3. 5. 2013

.....

(jméno a příjmení)

Poděkování

Rád bych zde poděkoval panu Ing. Kudlákově za odborné vedení práce, mojí rodině za oporu, příslušníkům HZS územního odboru Písek, zástupcům vybraných obcí a velitelům JSDHO v ORP Písek za spolupráci.

Obsah

1	TEORETICKÁ ČÁST	14
1.1	INTEGROVANÝ ZÁCHRANNÝ SYSTÉM JAKO ZÁKLADNÍ SYSTÉM KOORDINACE ZÁCHRANNÝCH A BEZPEČNOSTNÍCH SLOŽEK	14
1.1.1	<i>Složky integrovaného záchranného systému</i>	16
1.1.2	<i>Hasičský záchranný sbor České republiky</i>	16
1.1.3	<i>Jednotky požární ochrany zařazené do plošného pokrytí kraje</i>	18
1.2	JEDNOTKY SBORŮ DOBROVOLNÝCH HASIČŮ OBCÍ	19
1.2.1	<i>Vybavení jednotek sborů dobrovolných hasičů technikou a věcnými prostředky požární ochrany.....</i>	21
1.2.2	<i>Vybavení členů jednotky osobními a společnými osobními ochrannými pracovními prostředky.....</i>	23
1.2.3	<i>Zajištění odborné způsobilosti členů jednotky</i>	25
1.2.4	<i>Úkoly jednotky dobrovolných hasičů obce.....</i>	27
1.2.5	<i>Periodické zdravotní prohlídky</i>	29
1.2.6	<i>Podmínky akceschopnosti jednotek.....</i>	29
1.3	MIMOŘÁDNÉ UDÁLOSTI.....	30
1.3.1	<i>Živelné pohromy jako mimořádná událost.....</i>	31
1.3.2	<i>Příprava na krizové situace a jejich řešení</i>	33
1.3.3	<i>Činnosti krizového managementu.....</i>	35
2	HYPOTÉZY A METODIKA VÝZKUMU	37
2.1	HYPOTÉZY	37
2.2	METODIKA	37
2.3	POUŽITÉ METODY	37
2.4	CHARAKTERISTIKA VÝZKUMNÉHO SOUBORU	38
2.5	REALIZACE VÝZKUMU.....	39

3	VÝSLEDKY	40
3.1	DOTAZNÍKOVÉ ŠETŘENÍ U VELITELŮ JSDHO	40
3.2	ANALÝZA DAT U ZŘIZOVATELŮ JSDHO	68
3.3	NÁZORY VYBRANÝCH PŘÍSLUŠNÍKŮ HZS NA JSDHO II, II, V	69
4	DISKUZE	75
5	ZÁVĚR	82
6	SEZNAM POUŽITÝCH ZDROJŮ	84
7	PŘÍLOHY	88

Seznam použitých zkratek

IZS	integrovaný záchranný systém
JSDHO	jednotka sboru dobrovolných hasičů obce
JPO	jednotka požární ochrany
HZS ČR	Hasičský záchranný sbor České republiky
OPIS HZS JčK	Operační a informační středisko Hasičského záchranného sboru Jihočeského kraje
CAS	cisternová automobilová stříkačka
PMS	přenosná motorová stříkačka
MU	mimořádná událost
ORP	obec s rozšířenou působností

Úvod

Spolupráce základních a ostatních složek integrovaného záchranného systému (dále jen „IZS“) je předpokladem pro efektivní zvládnání všech mimořádných událostí. Jednotlivé složky IZS provozují činnost v rámci svých kompetencí, kterou uplatňují během zásahu. K zajištění plynulého průběhu akce je nutné dbát na řádnou připravenost a akceschopnost všech použitelných složek IZS.

Jednotky sboru dobrovolných hasičů obcí (dále jen „JSDHO“) představují součást základní složky IZS. Řešení mimořádných událostí v minulosti ukázalo, že je zapotřebí mít připravené organizované skupiny osob, které by plnily konkrétní úkoly na úseku ochrany obyvatelstva. Obec by měla mít k dispozici skupinu určených osob, které se budou v případě potřeby podílet na poskytování osobní i věcné pomoci při plnění úkolů v oblasti ochrany obyvatelstva. Jednotlivé obce zajišťují odbornou přípravu a ochranné prostředky pro členy JSDHO. Vyškolení členové JSDHO by měli být schopni nejen provádět základní činnosti v oblasti ochrany obyvatelstva, ale také poskytovat potřebné informace občanům postiženým mimořádnou událostí a osobám, které se zapojily do výpomoci jako dobrovolníci.

Téma práce jsem zvolil pro jeho aktuálnost v současné době, kdy se neustále zvyšuje riziko vzniku mimořádných událostí v souvislosti s technickým pokrokem, narušením přírodní rovnováhy či celkovým životním stylem obyvatel. Přestože je činnost členů JSDHO dobrovolná, musí disponovat organizační, technickou a odbornou připraveností sil a prostředků k provedení zásahu. Cílem bakalářské práce je ověřit skutečný stav v oblasti připravenosti a akceschopnosti JSDHO ve správním území obce s rozšířenou působností Písek. Výzkumné šetření je zaměřeno nejen na zjištění vybavenosti technikou a věcnými prostředky, ale také na zmapování současné situace v oblasti odborné přípravy velitelů a strojníků vybraných JSDHO. Výzkumný vzorek tvoří členové vybraných JSDHO, kteří odpovídali na otázky v dotazníku. Celkový obraz je doplněn o analýzu dat získaných od příslušníků Hasičského záchranného sboru Jihočeského kraje Územní odbor Písek, dále

na Operačním a informačním středisku Hasičského záchranného sboru Jihočeského kraje, Okresním sdružení hasičů Čech, Moravy a Slezska Písek a od starostů příslušných obecních úřadů.

1 TEORETICKÁ ČÁST

Hasičský záchranný sbor České republiky (dále jen „HZS ČR“) a jednotky požární ochrany zařazené v plošném pokrytí kraje (dále jen „JPO“) představují společně s Policií České republiky a Zdravotnickou záchrannou službou základní složky integrovaného záchranného systému (dále jen „IZS“). Uplatnění IZS nastává v souvislosti s přípravou na mimořádné události a s potřebou provedení záchranných a likvidačních prací, přičemž se uplatňuje různý počet složek.

1.1 Integrovaný záchranný systém jako základní systém koordinace záchranných a bezpečnostních složek

V současné době představuje IZS otevřený, právně vymezený systém koordinace a spolupráce základních a ostatních složek, který je předurčený k likvidaci vzniklých přírodních i antropogenních katastrof. Tento systém je součástí vnitřní bezpečnosti státu a účastní se naplňování ústavního práva občanů na poskytnutí pomoci v situacích ohrožujících zdraví nebo život ze strany státu. Pevné struktury systému tvoří zejména stávající institucionální části jeho základních složek, přičemž jeho nosnou strukturu tvoří HZS ČR. (1)

Hasičské služby na území České republiky prošly mnoha peripetemií vývoje. Od původní služby metařů se postupně změnili na hasiče, později v požárníky a ti zase do současné podoby hasiče – záchranáře. Slovo „záchranný“ se do označení hasičského sboru připojilo začátkem 90. let minulého století a symbolizuje jejich poslání. Vzhledem ke vrůstajícímu počtu obyvatel a rozvoji výstavby, dopravy a technologií došlo k nárůstu počtu havárií a negativních událostí, které se staly daní za pokrok. Tato negativa vedla ve svých účincích k jistým pozitivním důsledkům ve formě prevence. Ta se týkala protipožárních opatření, předcházení dopravním nehodám či zpřísnění technologické kázně. V souvislosti s touto skutečností bylo nezbytné získat kvalitní informační toky, které co nejrychleji vyrozumí potřebné složky k zásahu a využít rozvoj

počítačové techniky v oblasti mobilních spojovacích prostředků a internetu. Na přelomu 20. a 21. století vznikl právní podklad pro sjednocení jednotlivých složek do IZS. (2)

IZS vymezuje zákon č. 239/2000 Sb., o integrovaném záchranném systému a o změně některých zákonů (dále jen „zákon o IZS“), přičemž definuje IZS jako koordinovaný postup jeho složek v souvislosti s přípravou na mimořádné události a při provádění záchranných a likvidačních prací (3). Jak již bylo zmíněno, jeho základy byly položeny již v roce 1993. Tento systém vznikl na základě každodenní potřeby spolupráce hasičů, zdravotníků, policie a ostatních subjektů potřebných při řešení mimořádných událostí jako jsou požáry, havárie nebo dopravní nehody. Při řešení větší negativní události bylo vždy nutné spolupracovat a využívat všechny zdroje, které se účastnily záchranných a likvidačních prací. Pro zajištění rychlé a efektivní záchrany či likvidace byla nutná kvalitní koordinace jednotlivých složek v rámci jejich pracovní náplně a kompetencí. Zde nastupuje svou činnost IZS. (4)

V případě, že se sejdou na místě negativní události dvě a více složek IZS, uplatňuje se opatření v rámci IZS. Způsob řízení a realizace záchranných a likvidačních prací závisí zejména na druhu negativní události a v neposlední řadě na počtu a druhu složek, které se podílejí na těchto pracích. Způsob řízení se dělí na úroveň taktickou, operační a strategickou. Taktická úroveň řízení je oblast, ve které se negativní událost projeví, nebo kde se její účinky nechají předpokládat. Za veškerou činnost v rámci záchranných a likvidačních prací odpovídá velitel zásahu. Tím je obvykle velitel jednotky požární ochrany. Ve své kompetenci má koordinaci činností jednotlivých složek IZS, které jsou na místě přítomny. Dalším stupněm je řízení na operační úrovni, které probíhá v operačních střediscích základních složek IZS. Operační střediska zajišťují obsluhu linek tísňového volání 150, 155, 158 a jsou zřízena v krajích a na ministerstvu vnitra. Operační a informační středisko HZS kraje (dále jen „OPIS HZS JčK“) má výsadní úlohu v koordinaci operačních středisek. Ovládá systémy varování a vyrozumění obyvatelstva a je spojovacím bodem mezi místem zásahu a nejvyšší úrovní řízení. Zajišťuje obsluhu linky tísňového volání 112. Na žádost velitelů zásahu povolávají OPIS HZS JčK k nasazení ostatní složky IZS v rámci daného stupně poplachového plánu IZS. Strategickou úroveň řízení zajišťuje

přímé angažování starosty obecního úřadu s rozšířenou působností, hejtmána kraje nebo Ministerstva vnitra do koordinační činnosti záchranných a likvidačních prací v situaci, kdy jsou o to požádáni velitelem zásahu. (1; 5)

1.1.1 Složky integrovaného záchranného systému

Základní složky IZS tvoří HZS ČR a JPO, které jsou zařazené v plošném pokrytí kraje jednotkami požární ochrany, Policie České republiky a Zdravotnická záchranná služba. Tyto složky mají povinnost na základě zvláštních předpisů rychle a nepřetržitě zasahovat na celém území státu. (1)

Kromě základních složek se při zásahu uplatňují i ostatní složky IZS. Tyto poskytují pomoc na vyžádání podle § 4 zákona o IZS. Jsou zde zařazeny vyčleněné síly a prostředky ozbrojených sil, ostatní ozbrojené bezpečnostní sbory, ostatní záchranné sbory, orgány ochrany veřejného zdraví, havarijní, pohotovostní, odborné a jiné služby, zařízení civilní ochrany a neziskové organizace a sdružení občanů, které lze využít k záchranným a likvidačním pracím. Tyto jsou k záchranným a likvidačním pracím volány na základě druhu mimořádné události a jejich oprávnění k takovéto činnosti je dána zákonem. (6)

Statistika z roku 2011 udává, že složky IZS v tomto roce zasahovaly v průměru každých necelých šest minut. Zásahů se účastnily JPO, Policie České republiky, Zdravotnická záchranná služba a některé z ostatních složek IZS. (7)

1.1.2 Hasičský záchranný sbor České republiky

První placený sbor hasičů z povolání byl založen v roce 1853 v Praze (8).

HZS ČR byl zřízen na základě zákona č. 238/2000 Sb., o Hasičském záchranném sboru České republiky a o změně některých zákonů. Základním posláním jmenovaného

zákona je chránit životy, zdraví a majetek obyvatel před požáry a poskytovat účinnou pomoc při mimořádných událostech. HZS ČR plní své úkoly a povinnosti v rozsahu a za podmínek daných platnými právními předpisy. Zde se uplatňuje zejména zákon o IZS, zákon č. 240/2000 Sb., o krizovém řízení a o změně některých zákonů, tzv. krizový zákon, ve znění zákona č. 320/2002 Sb. a zákon č. 133/1985 Sb., o požární ochraně, ve znění pozdějších předpisů. (1)

HZS ČR je tvořen generálním ředitelstvím HZS ČR (dále jen „GŘ HZS ČR“), které je součástí Ministerstva vnitra, a Hasičskými záchrannými sbory krajů. Součástí GŘ HZS ČR je ústřední operační a informační středisko a součástí HZS kraje je krajské operační a informační středisko. Vzdělávací, technická a účelová zařízení řídí GŘ HZS ČR. (9)

V současnosti hraje HZS ČR stěžejní roli v přípravách státu na mimořádné události. V roce 2001 došlo ke sloučení HZS ČR a Hlavního úřadu civilní ochrany. Od té doby má HZS ČR ve své působnosti i ochranu obyvatelstva, podobně jako je tomu v některých dalších evropských státech. (10)

HZS ČR je hlavním koordinátorem a základnou IZS. V praxi to znamená, že v případě zásahu více složek IZS na místě velí příslušník HZS ČR, který řídí součinnost složek a koordinuje a reguluje záchranné a likvidační práce. Velitel zásahu má na základě zákona o IZS rozsáhlé pravomoci při provádění záchranných a likvidačních prací. Mezi jeho kompetence patří zákaz či omezení vstupu osob na místo zásahu, nařízení evakuace osob, či stanovení jiných dočasných omezení v souvislosti s ochranou života, zdraví, majetku a životního prostředí. Velitel zásahu je ze zákona oprávněn vyzvat právnické či fyzické osoby k poskytnutí osobní nebo věcné pomoci. Tyto osoby jsou povinny na tuto žádost o pomoc při řešení mimořádné události reagovat. (4)

1.1.3 Jednotky požární ochrany zařazené do plošného pokrytí kraje

System JPO je vybudován jako nástroj proti vzniklým požárům, živelním pohromám a dalším mimořádným událostem. Úkolem JPO je likvidace požáru a opatření nutná k odstranění bezprostřední hrozby ohrožení života, zdraví, majetku a životního prostředí. Nemají ovšem za úkol činit veškerá opatření, která vedou k likvidaci živelních pohrom a jiných mimořádných událostí. (11)

V souvislosti s plošným pokrytím kraje se JPO dělí do šesti kategorií dle přílohy k zákonu č. 133/1985 Sb., o požární ochraně, ve znění pozdějších předpisů.

Jak uvádí Kroupa a Říha (1), kategorii JPO I, JPO II a JPO III tvoří jednotky s územní působností zasahující i mimo území svého zřizovatele.

V této kategorii představuje JPO I jednotku hasičského záchranného sboru s územní působností zpravidla do 20 minut jízdy z místa dislokace. Doba výjezdu je určena do dvou minut. JPO I je zařazena do HZS kraje. JPO II představuje JSDHO s členy, kteří vykonávají službu jako svoje hlavní, nebo vedlejší povolání. Územní působnost v této kategorii je zpravidla do 10 minut jízdy z místa dislokace a doba výjezdu 5 minut. Tato jednotka je zřízena zpravidla jako organizační složka obce. Výkon služby zde dobrovolně vykonávají členové JSDHO, kteří mají uzavřen s obcí pracovní právní vztah nebo smlouvu o členství v jednotce. Poslední jednotku v této kategorii představuje JPO III. Tato JSDHO působí s členy, kteří vykonávají službu v jednotce požární ochrany dobrovolně, s územní působností zpravidla do 10 minut jízdy z místa dislokace. Doba výjezdu činí 10 minut.

V kategorii JPO IV, JPO V a JPO VI jsou zařazeny jednotky s místní působností, zasahující na území svého zřizovatele.

Jednotkou HZS podniku je JPO IV. V této jednotce provádí výkon služby zaměstnanci právnické osoby nebo podnikající fyzické osoby, zpravidla mimo své zaměstnání. Doba výjezdu jednotky činí 2 minuty. JPO V tvoří JSDHO s členy, kteří vykonávají službu v jednotce požární ochrany dobrovolně. Doba výjezdu je stanovena pro tuto jednotku do 10 minut. Označení JPO VI nese jednotka sboru dobrovolných hasičů podniku. V této jednotce výkon služby vykonávají zaměstnanci právnické osoby

nebo podnikající fyzické osoby a to zpravidla mimo své zaměstnání. Doba výjezdu pro JPO VI je dána do 10 minut. Poslední jednotkou je JPO N a představuje JSDHO nebo podniku. Tato jednotka není zařazena do plošného pokrytí území kraje jednotkami. Pravidla pro tuto jednotku jsou stejná jako pro jednotku JPO V. Do plošného pokrytí kraje není zařazena také požární hlídka. (1;14)

Tyto jednotky mohou být využívány k zásahům i mimo svůj územní obvod v dohodě se zřizovatelem. (1;12)

Počet událostí se zásahem JPO se v roce 2011 vyšplhal celkem na 101 101 zásahů. Oproti roku 2010 jde o pokles 9 % u všech událostí. Z celkového množství zasahovaly JPO u 20 511 požárů, což představuje naopak nárůst oproti předchozímu roku o 19 %. V souvislosti s požáry bylo evidováno 1 152 zraněných osob, což je nejvíce za posledních deset let. V roce 2011 při požárech zemřelo 129 osob, z toho dvě děti, 97 osob ve věku 30 – 60 let a 30 osob starších 60 let. Škody, jež způsobily požáry, dosahovaly 2,24 miliard Kč. Majetek, který hasiči před požárem uchránili, je odhadován na více než 8 miliard Kč. (13)

Při výkonu činností v rámci kompetencí dobrovolného hasiče hraje velkou úlohu odpovědnost za jednotlivé kroky plnění záchranných akcí. Systém odpovědnosti by měl být jasně daný pro jednotlivé funkce a činnosti. Ten by měl být vždy používán a dodržován, neboť hlavním cílem je zabránit zranění nebo úmrtí hasičů při výkonu služby na základě nejasných a nepřesných informací, instrukcí či unáhleného rozhodnutí. (14)

1.2 Jednotky sborů dobrovolných hasičů obcí

Pro zřizování JPO vydalo GŘ HZS ČR doporučený postup v souladu se zákonem č. 133/1985 Sb., o požární ochraně, ve znění pozdějších předpisů. Tento dokument vychází z právních předpisů na úseku požární ochrany, obecního zřízení a ochrany obyvatelstva. (15)

Na území obce je zabezpečování požární ochrany již historicky svěřeno do pravomoci obcí. Už v minulosti zřizovaly obce různé hlásné služby, předpisy nařizovaly občanům pomáhat při hašení požárů a poskytovat k tomu své věcné prostředky. První české hasičské sbory dobrovolných hasičů i profesionálních hasičů začaly za účelem ochrany před požáry obce zřizovat v sedmdesátých letech 19. století. Tyto původní sbory plnily úlohu nejen v oblasti hašení požárů, ale i v oblasti samaritánské a společenské.

V současnosti tvoří páteř systému plošného pokrytí území krajů JPO jednotky hasičských záchranných sborů krajů, které jsou podporovány a doplňovány jednotkami sborů dobrovolných hasičů obcí. (15)

Zřízení JSDHO a zajištění její akceschopnosti je z hlediska organizačního, finančního i materiálního v samostatné působnosti obcí. Obce zřizují JSDHO za účelem hašení požárů, provádění záchranných akcí při živelných pohromách a jiných událostech a plnění dalších činností v oblasti ochrany obyvatelstva. V posledních letech se ukazuje význam využití JSDHO zejména při živelních pohromách, především při povodních či větrných smrštích, kdy jsou JSDHO zpravidla jedinými subjekty v obci, které jsou připraveny poskytnout pomoc při plnění úkolů v souvislosti s mimořádnými událostmi, včetně základní pomoci obyvatelstvu. (15)

Každá JSDHO je charakterizována její velikostí, kterou udává počet hasičů v jednotce. Dále kategorií, jež vyjadřuje operační působnost pro použití k zásahům, a to zejména pro svého zřizovatele, tzn. územní nebo místní působnost. Jednotky jsou charakterizovány také jejich taktickou hodnotou, která představuje jejich schopnost provádět určitý rozsah činností v rámci velikosti jednotky a jejího vybavení požární technikou a věcnými prostředky. (15)

1.2.1 Vybavení jednotek sborů dobrovolných hasičů technikou a věcnými prostředky požární ochrany

Vybavenost jednotek SDH se liší dle zařazení do kategorie jednotky.

Základní početní stav členů se odvíjí dle kategorie jednotky. JPO II/1 je označení pro JSDHO s územní působností kategorie JPO II, která zabezpečuje výjezd družstva o zmenšeném početním stavu a zřizuje se ve vybrané obci s počtem obyvatel nad 1000. Má základní početní stav členů 12. JPO II/2 je JSDHO s územní působností kategorie JPO II a zajišťuje výjezd dvou družstev o zmenšeném početním stavu a zřizuje se obvykle ve vybrané obci s počtem obyvatel nad 1000. Její základní početní stav členů činí 24. JPO III/1 je označení pro JSDHO s územní působností kategorie JPO III a zabezpečuje výjezd družstva o zmenšeném početním stavu. Zřizuje se taktéž v obci s počtem obyvatel nad 1000. Její základní početní stav je 12 členů. JPO III/2 je JSDHO s územní působností kategorie JPO III a zajišťuje výjezd dvou družstev o zmenšeném početním stavu. Zřizuje se zpravidla v obci s počtem obyvatel nad 1000. Základní počet členů je 24. JPO V označuje JSDHO s místní působností, která zajišťuje výjezd družstva o zmenšeném početním stavu. Její základní početní stav členů je 9. Mezi jednotlivé členy základního početního stavu jednotky jsou rozděleny funkce velitele, velitele družstva, strojníka a hasiče. Každá funkce má přiřazený počet členů dle kategorie jednotky. Základní početní stav JSDHO se zvyšuje o potřebný počet členů stanovený právním předpisem v případě, že je tato jednotka současně zařízením civilní ochrany. JSDHO, která není vedena v plošném pokrytí kraje, má základní početní stav stejný jako jednotka JPO V. (16)

Každá JSDHO je vybavena požární technikou a věcnými prostředky požární ochrany. Kategorie JPO II je standardně vybavena cisternovou automobilovou stříkačkou v základním provedení, dopravním automobilem, automobilovým žebříkem (s dosahem 30 metrů), automobilovou plošinou do 30 metrů, odsavačem kouře nebo přetlakovým ventilátorem, motorovou stříkačkou, izolačním dýchacím přístrojem, vozidlovou radiostanicí požární ochrany, přenosnou radiostanicí požární ochrany a mobilním telefonem. To vše v počtu uvedeném v příloze č. 4 vyhlášky č. 247/2001

Sb., o organizaci a činnosti požárních jednotek ve znění pozdějších předpisů. Jednotky kategorie JPO III nemají v minimální výbavě automobilovou plošinu do 30 metrů. Jednotky JPO V nemají v povinné výbavě automobilovou plošinu, automobilový žebřík ani vozidlovou radiostanici požární ochrany. Některou uvedenou požární technikou či věcnými prostředky je vybavena JSDHO jen tehdy, pokud je to odůvodněno plošným pokrytím, dokumentací zdolávání požárů objektů, jejichž ochranu před požáry a mimořádnými událostmi jednotka zajišťuje. Kromě uvedeného vybavení požární technikou a věcnými prostředky požární ochrany je JSDHO vybavována i další požární technikou a věcnými prostředky požární ochrany či jinými prostředky a to v případě, že je předurčena pro systém záchranných prací při dopravních nehodách, haváriích, živelních pohromách a pro ochranu obyvatelstva. (16)

Pokud jsou pro požární techniku a věcné prostředky požární ochrany stanoveny technické podmínky, lze je zařadit do vybavení jednotek jen tehdy, vyhovují-li těmto stanoveným podmínkám. V případě, že nejsou tyto technické podmínky stanoveny právním předpisem, platí zde technická norma nebo mezinárodní technické pravidlo. Požární techniku a věcné prostředky požární ochrany, které jsou zařazeny do vybavení jednotek, mohou používat jen hasiči vlastníci osvědčení o odborné způsobilosti podle § 35 odst. 5 pro výkon funkce, kterou v jednotce zastávají, nebo jejichž znalosti a dovednosti byly ověřeny podle § 36 odst. 4. Dále je mohou používat hasiči, jejichž schopnost požární techniku a věcné prostředky požární ochrany bezpečně používat nebyla přechodně snížena ze zdravotních důvodů. (16)

Při používání dýchacích přístrojů a jiných věcných prostředků požární ochrany, u kterých souvisí jejich provozuschopnost se zevnějškem hasiče, musí být jejich uživatelé upraveni tak, aby tato úprava byla bezpečná v souvislosti s provozuschopností těchto požárních prostředků. Za takovou se považuje délka vlasů v obličejové části maximálně k obočí, umožňující volné ušní boltce a na krku dosahující maximálně úrovně límce košile. Tvář musí být oholená, výjimkou může být krátce střižený knír. (16)

Požární techniku a věcné prostředky požární ochrany lze použít jen v případě, že je na nich provedena kontrola provozuschopnosti. Ta je provedena před zařazením

k jednotce, před použitím, po použití, v pravidelných intervalech nebo dle podmínek stanovených výrobcem. Intervaly pravidelných kontrol, pokud nestanovil výrobce dobu kratší, jsou jeden měsíc u prostředků pro detekci plynů a nebezpečných látek a pro kontrolu provozuschopnosti informačních systémů a systémů řízení výjezdu jednotky, půl roku u dýchacích přístrojů, ochranných protichemických oděvů, oděvů proti sálavému teplu a ohni a prostředků pro poskytnutí první pomoci. Interval půl roku platí také pro kontrolu provozuschopnosti spojovacích prostředků, včetně radiostanic. Kontrola jednou ročně se vztahuje na prostředky pro práci ve výškách a nad volnými hloubkami, dále na pneumatická a hydraulická vyprošťovací zařízení. O provádění pravidelných kontrol jsou pořizovány záznamy, které je nutné uchovávat po dobu pěti let. (16)

1.2.2 Vybavení členů jednotky osobními a společnými osobními ochrannými pracovními prostředky

Vybavení osobními a ochrannými pracovními prostředky se vztahuje k oblasti bezpečnosti práce a ochrany zdraví při práci. V rámci této působnosti je nutné vyhodnotit rizika při činnostech prováděných příslušníky jednotek a stanovit odpovídající ochranné pracovní prostředky a další možná opatření na eliminaci nebo alespoň snížení těchto rizik. Při vyhodnocení rizik činností jednotek na místě zásahu lze přihlídnout k popisu nebezpečí uvedených v Bojovém řádu JPO. V této problematice je vzhledem k obtížnosti vyhodnocení rizikovosti práce a stanovení odpovídajících ochranných prostředků vhodné doporučit obcím vycházet z pokynu GRH HZS ČR, který stanoví podmínky pro poskytování ochranných pracovních prostředků příslušníkům a občanským zaměstnancům HZS ČR při činnosti na místě zásahu. Rovněž je nezbytné, aby ochranné pracovní prostředky odpovídaly požadavkům stanoveným právními předpisy nebo technickými normami. (15)

§ 93 odst. 2 zákona 133/1985 Sb., o požární ochraně a § 43 vyhlášky č. 247/2001 Sb., o organizaci a činnosti jednotek požární ochrany, ve znění

pozdějších předpisů stanovuje, že člen musí být vybaven stejnokrojem, kterým je pracovní stejnokroj, a příslušným funkčním označením. Údržba a obnova stejnokroje je zajišťována na náklady zřizovatele. Vzhledem k finanční náročnosti pořízení osobních ochranných prostředků lze ochranný oděv pro hasiče zakoupit v prvním roce pouze pro družstvo o zmenšeném početním stavu (1+3) se záměrem, že bude sloužit všem členům jednotky. Toto řešení není příliš vhodné vzhledem k hygienickému pohledu, ale u jednotek, které příliš často nezasahují, to může být dočasně akceptovatelné řešení. (16;17)

Minimální rozsah osobních ochranných pracovních prostředků pro člena jednotky tvoří pracovní stejnokroj, který se skládá z blůzy a kalhot, dále čepice k pracovnímu stejnokroji, ochranný oděv pro hasiče třívrstvý, jenž se doporučuje pro JPO II a JPO III. Dalším osobním ochranným oděvem je jednovrstvý oděv pro likvidaci požárů ve venkovním prostředí, který se skládá také z blůzy a kalhot a je doporučen u JPO V a JPO N. K vybavení patří nezbytně také přilby pro hasiče s mrazuvzdorností větší než -15 °C a zásahová obuv pro hasiče holeňová. Poslední součástí minimálního rozsahu ochranných pracovních pomůcek jsou zásahové ochranné rukavice pro hasiče a pracovní ochranné rukavice proti mechanickým rizikům. (15)

Pokud budeme řešit otázku využitelnosti pracovních oděvů, je nutné si uvědomit, že pracovní stejnokroj v bavlněném či směsném provedení je vhodný zejména pro činnosti v organizačním řízení, tedy např. pro odbornou přípravu, kdy člen jednotky nepříjde do styku s ohněm nebo vznětlivými hořlavými kapalinami. Rozhodně není určen pro zásahovou činnost při hašení požárů, neboť pracovní stejnokroj, který obsahuje umělá vlákna, je u požáru nebezpečný a nepřipustný. Evropská norma EN 156 14 dokonce stanovuje jako nevhodný pro zásah i bavlněný oblek a pro hašení požárů povoluje pouze oděv z aramidových vláken. Odchylku tvoří pouze pracovní stejnokroj z aramidových vláken, ve kterém lze provádět zásah a hašení požáru ve venkovním prostředí, zejména stohů, travních porostů či lesních požárů. Pro hašení požárů na volných prostranstvích jsou určeny jednovrstvé ochranné oděvy, které jsou vyrobeny dle ČSN EN 156 14. Tyto oděvy nesmí být použity při hašení požáru v uzavřených prostorách. Pro činnosti, které jsou spojené s plněním úkolů ochrany

obyvatelstva a civilní ochrany, kdy nedochází ke kontaktu s požárem či nebezpečnými látkami, je pracovní stejnokroj z bavlny či směsných materiálů zcela vyhovujícím ochranných pracovním prostředkem. Pro práce v dešti a ve vodě je vhodné vybavit členy jednotky také osobními ochrannými prostředky pro práci v dešti a obuví pro práci ve vodě. (15)

Pro vybavování JSDHO společnými ochrannými pracovními prostředky je zapotřebí zvážit, jaká činnost se od jednotky vyžaduje. Tyto prostředky nejsou zpravidla přiděleny jednomu konkrétnímu členovi, ale jsou uloženy tak, aby je v případě potřeby mohl použít jakýkoliv člen jednotky, pokud vykonává specifickou činnost. Mezi takové prostředky patří hasičský opasek s karabinou s minimální pevností 22 kN v podélném směru, požární sekyra, izolační dýchací přístroj, přilba pro práci s motorovou řetězovou pilou, reflexní ochranná vesta, protichemický ochranný oděv nebo ochranný oděv proti ohni či sálavému teplu. (15)

1.2.3 Zajištění odborné způsobilosti členů jednotky

Členové jednotky musí být proškoleni v oblasti všeobecné bezpečnosti práce a ochrany zdraví při práci pro činnosti v objektech a s majetkem obce. Poté následuje zajištění odborné způsobilosti členů dle zákona o požární ochraně. (15)

Metodika pro zřizování jednotek sborů dobrovolných hasičů obcí (15) udává: „Odborná způsobilost členů jednotky vychází z § 72 zákona o PO a podrobnosti stanoví vyhláška o jednotkách PO, pokyny generálního ředitele HZS ČR k provádění odborné přípravy a odborné způsobilosti členů jednotek SDH obcí a jednotek SDH podniků a k odborné způsobilosti zaměstnanců zařazených ve vybraných funkcích v jednotkách hasičských záchranných sborů podniků a členů vykonávajících službu v jednotkách sborů dobrovolných hasičů obcí nebo podniků jako svoje zaměstnání v pracovním poměru.“

Dle § 72 zákona 133/1985 Sb., o požární ochraně, mohou jednotliví členové jednotky samostatně vykonávat službu při zdolávání požárů až po absolvování základní

odborné přípravy. § 40 vyhlášky o JPO určuje, že se každý člen jednotky musí zúčastnit základní odborné přípravy v rozsahu nejméně 40 vyučovacích hodin. Tuto základní přípravu zajišťuje velitel jednotky. Pokud někteří členové vykonávají službu v jednotce jako své povolání, musí absolvovat základní odbornou přípravu formou nástupního odborného výcviku ve vzdělávacím zařízení Ministerstva vnitra – GŘ HZS ČR. (17)

Příslušnou základní odbornou přípravu a kurz odborné způsobilosti musí absolvovat členové jednotky nejpozději do 12 měsíců od zařazení do určité funkce v jednotce. Osvědčení o odborné způsobilosti je vydáváno s platností 5 let a jeho následné prodloužení musí být provedeno před ukončením jeho platnosti. (15)

Pro velitele a strojníky jednotek v kategorii JPO II a JPO III je odborná příprava k prodloužení platnosti osvědčení o odborné způsobilosti rozložena do jednotlivých částí v průběhu pěti let. Tuto odbornou přípravu nazýváme cyklickou odbornou přípravou a je zajišťována příslušným HZS kraje.

Odborná příprava k prodloužení platnosti osvědčení o odborné způsobilosti pro velitele a strojníky jednotek kategorie JPO V a JPO N a požárních hlídek je prováděna vždy jednou za 5 let, a to v rozsahu kurzu pro získání odborné způsobilosti. (15)

System odborné přípravy členů JSDHO by měl umožnit vysoce odbornou přípravu jednotlivců, kteří budou garantovat připravenost jednotky plnit úkoly ochrany obyvatelstva. Odborná příprava se týká zejména preventivně výchovné činnosti, přípravy JSDHO k plnění úkolů ochrany obyvatelstva a činnosti spočívající v přípravě obce na krizové situace a mimořádné události. V souvislosti se zkvalitněním odborné přípravy získají starostové obcí kvalifikované pomocníky pro řešení mimořádných událostí a HZS kraje získá technicky a odborně vzdělané partnery pro úkoly ochrany obyvatelstva. (18)

1.2.4 Úkoly jednotky dobrovolných hasičů obce

JSDHO plní základní úkoly, mezi které patří požární zásah dle příslušné dokumentace požární ochrany. Požární zásah představuje činnost, kdy dochází nejprve k lokalizaci a následně k likvidaci požáru, přičemž je ukončeno nežádoucí hoření.

Mezi úkoly JSDHO spadají také záchranné práce při živelních pohromách a jiných mimořádných událostech. Základním úkolem jednotek při těchto událostech je odvrácení nebo omezení bezprostředního působení rizik vzniklých v souvislosti s mimořádnou událostí, zejména ve vztahu k ohrožení života, zdraví, majetku nebo životního prostředí. (15)

Na úseku ochrany obyvatelstva se členové JSDHO uplatňují při evakuaci obyvatel, označování oblastí s výskytem nebezpečných látek, varování obyvatel, dekontaminaci postižených obyvatel nebo majetku, humanitární pomoci obyvatelstvu či zajištění podmínek pro nouzové přežití. (15)

JSDHO je povinna neprodleně podávat zprávy o svém výjezdu a zásahu územně příslušnému operačnímu a informačnímu středisku HZS kraje dle § 70 odst. 1 písm. c) zákona č. 133/1985 Sb., o požární ochraně, ve znění pozdějších předpisů. (17)

V souvislosti s činnostmi prováděnými JSDHO je nezbytné zmínit pojem „mimořádná událost“ (dále jen „MU“). MU představuje škodlivé působení sil a jevů, které jsou vyvolány činností člověka, přírodními vlivy, dále havárie, které ohrožují život, zdraví, majetek nebo životní prostředí a je tedy nezbytné provedení záchranných a likvidačních prací. (15) MU vyvolanou přírodními vlivy nazýváme *živelní pohroma, havárií* se pak rozumí mimořádná událost v souvislosti s provozem technických zařízení a budov, při přepravě či nakládání s nebezpečnými chemickými látkami nebo odpady.

Záchranné práce představují omezení nebo odvrácení bezprostředního působení rizik vzniklých danou MU. Obsah činností je zaměřen zejména na omezení ohrožení života, majetku nebo životního prostředí a vede k přerušení příčin nežádoucí události. Zde je zapotřebí brát v úvahu, že na rozdíl od požáru není úkolem jednotky likvidovat mimořádnou událost, ale omezit vzniklá rizika. Toto je základním předpokladem

pro eliminaci nebezpečného jednání, které by v procesu řízení rizik MU mohlo uškodit vzhledem k nedostatečné kompetenci a neodborným postupům. (15)

Zkušenosti při řešení MU v minulosti ukázaly, že je zapotřebí mít připravené organizované skupiny osob, které by plnily konkrétní úkoly v oblasti civilní ochrany. Mezi organizované, ale ne zcela připravené skupiny ve zmíněné problematice, patří JSDHO. Na výběru a připravenosti osob předurčených pro poskytnutí osobní a věcné pomoci při plnění jednotlivých úkolů na úseku ochrany obyvatelstva se podílejí obce. Ty také zajišťují odbornou přípravu a ochranné prostředky pro určené osoby. Obec by měla mít k dispozici skupinu dopředu určených osob, které se budou v případě potřeby podílet na poskytování osobní a věcné pomoci při plnění úkolů na úseku ochrany obyvatelstva v počtu vycházejícím z analýzy rizika na území konkrétní obce, havarijního plánu kraje, vnějšího havarijního plánu, plošného pokrytí a krizového plánu kraje. (15)

V současné době, kdy nelze počítat s rozsáhlým nasazením armády České republiky pro plnění ochrany obyvatelstva, musíme spoléhat především na dobrovolnou, popř. nařízenou pomoc. Vyškolení členové JSDHO by tak zajišťovali zejména stavbu protipovodňových hrází, uplatnili by se při používání vysoušečů, odstraňování následků mimořádné události a při provizorních řešeních těchto následků, jako je např. dodávka vody, zajištění elektřiny apod. Vyškolení členové JSDHO by byli schopni nejen provádět základní činnosti v oblasti ochrany obyvatelstva, ale také poskytovat nezbytné informace občanům postiženým MU a osobám zapojeným do výpomoci jako dobrovolníci. (15)

System dobrovolných hasičských sborů funguje v mnoha státech. V USA jsou služby dobrovolných hasičů velmi využívány. Výhodou sborů dobrovolných hasičů je schopnost vytvořit větší početní skupinu na místě nehody, protože požární stanice mají omezený počet pracovních sil. Na mnoha místech USA je funkce dobrovolného hasiče považována za velmi prestižní činnost. Mnoho států umožňuje dobrovolným hasičům používat specifické poznávací značky, stropní svítidlo či sirénu pro osobní vozidlo. (23)

1.2.5 Periodické zdravotní prohlídky

Zdravotní způsobilost členů jednotky úzce souvisí se zajištěním výjezdu. Členové jednotky jsou povinni absolvovat pravidelné zdravotní prohlídky. Po provedené vstupní zdravotní prohlídce následují periodické zdravotní prohlídky s četností 1 x za 2 roky, pokud není lékařem na základě vyšetření člena stanoveno jinak.

Pravidelná zdravotní prohlídka se provádí u každého člena, bez ohledu na zařazení do kategorie. Člen, který je nositelem dýchací techniky, má rozšířený obsah periodické preventivní prohlídky. Prohlídka je vedena jako u zaměstnance podniku v kategorii I, tzn. v rozsahu komplexního fyzikálního vyšetření, včetně orientačního vyšetření zraku, sluchu, kůže. Dále je vyšetřen podpurný a pohybový aparát, je provedeno elektrokardiografické a spirometrické vyšetření a odborné neurologické vyšetření. Je provedeno také orientační chemické vyšetření moči a laboratorní vyšetření glykémie.

Obec je povinna vést doklad o zdravotní způsobilosti členů pro výkon služby v jednotce. Tento doklad vystavuje zpravidla praktický lékař, u kterého člen jednotky periodickou zdravotní prohlídku absolvuje. (15)

1.2.6 Podmínky akceschopnosti jednotek

Akceschopnost JSDHO představuje organizační, technickou a odbornou připravenost sil a prostředků k provedení zásahu.

O akceschopnosti JSDH můžeme hovořit, pokud početní stav a vnitřní organizace jednotky jsou v souladu s vyhláškou č. 247/2001 Sb., o organizaci a činnosti jednotek požární ochrany ve znění pozdějších předpisů, a jednotka je schopna uskutečnit výjezd na zásah v časovém limitu. Mezi další požadavky pro akceschopnost jednotky patří platné osvědčení o odborné způsobilosti pro výkon funkce, kterou v jednotce hasiči zastávají. V jednotce musí být prováděna pravidelná odborná příprava. JSDHO je akceschopná, jestliže má za účelem zásahu připravenou požární techniku a věcné

prostředky požární ochrany a jsou splněny podmínky pro použití požární techniky a věcných prostředků požární ochrany. Vyjmenované podmínky musí být splněny společně.

Základní početní stav JPO, funkční struktura a minimální počet členů jednotky připravených k výjezdu je dán kategorií jednotky. Zde platí, že kategorie JPO II/1 musí mít minimálně 4 členy připravené k výjezdu, kategorie JPO II/2 musí mít minimálně 8 členů, kategorie JPO III/1 musí splňovat minimální počet 4 členy, kategorie JPO III/2 musí mít připravených minimálně 8 členů k výjezdu a kategorie JPO V a N minimálně 4 členy.

Kromě základního početního stavu je nezbytné zajištění minimálního počtu členů připravených k výjezdu jednotky 24 hodin denně v časovém limitu od vyhlášení poplachu jednotce. U jednotek v kategorii JPO II je limit stanoven na 5 minut. JPO III, JPO V a JPO N musí splňovat limit výjezdu do 10 minut od vyhlášení poplachu.

U kategorií JPO II/2 a JPO III/2 musí být zajištěna připravenost dvou družstev k výjezdu, a to o zmenšeném početním stavu. U kategorií JPO II/1, JPO III/1, JPO V a JPO N musí být zajištěna připravenost k výjezdu jednoho družstva také o zmenšeném početním stavu. Složení družstva o zmenšeném početním stavu představuje velitele, strojníka (řidič) a dva hasiče. (15)

1.3 Mimořádné události

Za mimořádnou událost se považuje taková situace, při níž dochází ke škodlivému působení sil a jevů, které jsou vyvolány činností člověka nebo přírodními vlivy. Mimořádné události mohou ohrožovat život, zdraví, majetek nebo životní prostředí a je tedy nezbytné, v souvislosti s danou situací, provedení záchranných a likvidačních prací. (15)

Mezi mimořádné události řadíme dle zákona živelnou pohromu, kterou představuje např. povodeň, zemětřesení, velký sesuv půdy, sopečný výbuch, tornádo, extrémní chlad či teplo, velký lesní požár nebo pád meteoritu. Jedná se o událost vzniklou

na základě přírodních jevů. Další kategorii MU tvoří havárie. Mezi ně patří např. zřícení domu, dopravní nehoda, únik chemických látek, ropná či radiační havárie. Jsou to události vzniklé na základě činnosti člověka. Do ostatních mimořádných událostí jsou zařazeny teroristické činy, zhářství nebo sabotáž. Pohromy přírodního a antropogenního původu mohou mít dopad, kromě ohrožení bezpečnosti, životů a zdraví obyvatel a jejich majetku a životního prostředí, také na ekonomiku země, zásobování surovinami a pitnou vodou. (19;20)

Za organizaci a řízení ochrany obyvatelstva při řešení mimořádných událostí nesou odpovědnost a plní úkoly v souladu se svými kompetencemi ministerstva a jiné ústřední správní úřady, orgány kraje, za které plní úkoly hasičský záchranný sbor kraje, hejtman, obecní úřad, starosta obce, právnické osoby a podnikající fyzické osoby. V případě, že mimořádná událost přesáhne svým rozsahem či charakterem možnosti IZS a je posuzována jako krizový stav, pak organizaci a odpovědnost za ochranu obyvatelstva přebírá stát ve smyslu zákona č. 240/2000 Sb., o krizovém řízení ve znění pozdějších předpisů. (19)

1.3.1 Živelné pohromy jako mimořádná událost

Živelné pohromy jsou spojené s přírodními silami, které neumíme ovlivňovat. Z historického pohledu lze říci, že provází lidstvo odnepaměti. Patří sem nejen čistě přírodní katastrofy, jako jsou povodně, vlny tsunami či větrné smrště, ale také události, na kterých se určitým způsobem podílel i člověk. Ten narušil vzácnou přírodní rovnováhu a tím rozpoutal koloběh jevů, které se vzájemně spouštějí a ovlivňují. Přírodní katastrofa je procesem mimořádných rozměrů. Tento proces je primárně způsoben gravitací, zemskou rotací nebo rozdílem teplot. Zdrojem těchto událostí mohou být pohyby zemské hmoty, uvolnění zemské energie, zvýšení vodní hladiny řek, jezer a moří nebo mimořádně silný vítr. Z hlediska polohy České republiky je důležité zmínit zejména povodně, sesuvy, zemětřesení a extrémní klimatické jevy. (21)

Povodeň představuje výrazné přechodné zvýšení hladiny vodního toku. To může být způsobeno náhlým zvětšením průtoku vody v důsledku dešťových srážek či tání sněhu, nebo zmenšením průtočnosti koryta způsobeným např. ledovou zácpou či ucpaním mostních otvorů. Podobný termín záplava je občas chybně užíván jako synonymum povodně. Ve skutečnosti však jde o důsledek povodně, tedy vylití vody z koryta. (21)

Následky záplav je zapotřebí posuzovat na základě kritérií přímých účinků vodního proudu na okolní prostředí a následných dalších dopadů na okolí, které se projeví po opadnutí vody. Přímé účinky jsou ovlivněny rychlostí proudění vody a působením tlaku vodního sloupce. Po prvním opadnutí vody se projevují následky biologického zamoření. Největší problém tvoří zamoření zdrojů pitné vody. Z medicínského hlediska se následky povodní a záplav projevují různými epidemiologickými onemocněními, podchlazením a celkovým vyčerpáním organismu. Samostatnou oblast tvoří psychická onemocnění způsobená ztrátou blízkých osob, majetku či stresovou zátěží. (22)

V souvislosti s mimořádnými událostmi má své neopominutelné místo prevence. Povodně jsou poměrně častým přírodním jevem, přesto se stále projevuje preventivní nepřipravenost lidí reagovat na vznik těchto událostí. Na ztrátě preventivní ostražitosti nese vinu zřejmě přirozená vlastnost člověka neuchovávat zkušenosti s katastrofami více než několik desetiletí. Po uplynutí určité doby se zkušenosti stávají historií, kterou valná většina lidí přestává respektovat. (22)

Do budoucna lze předpokládat, že se naučíme více předvídat a předcházet přírodním katastrofám. Také v průmyslu, kde je stále častěji vyžadována absolutní bezpečnost, by se mělo snížit nebezpečí vzniku průmyslových havárií a jejich ekologických důsledků. Nejdůležitější dnes není předpovědět dobu, ale místo a sílu mimořádných událostí. Životně důležité není předpovědět, kdy bude zničeno město, přehrada či jaderná elektrárna, ale postavit je na takovém místě a takovým způsobem, aby zničeny nebyly. (22)

George H. Potter, španělský specialista na požární ochranu, definuje činnosti v oblasti mimořádné události takto: „Základní pojmy lze uplatnit kdekoliv na světě.

Jde především o rychlou reakci, nasazení, akci, kontrolu a dokončení činnosti. Tento proces vyžaduje vysokou motivaci, dobrý výcvik a dobré vybavení hasiče, aby během akce bylo možné zasáhnout rychle a bezpečně s úmyslem snížit na minimum ztráty na životech a majetku.“ (24)

1.3.2 Příprava na krizové situace a jejich řešení

Působnost a pravomoc státních orgánů a orgánů územních samosprávních celků a práva a povinnosti právnických a fyzických osob v souvislosti s přípravou na krizové situace řeší zákon č. 430/2010 Sb., o krizovém řízení a o změně některých zákonů.

HZS kraje při přípravě na krizové situace a jejich případné řešení organizuje součinnost mezi správními úřady a obcemi v kraji. Dále vede přehled možných zdrojů rizik a provádí analýzy ohrožení. Jeho povinností je zpracovávat krizový plán kraje a krizový plán obcí s rozšířenou působností. Mimo jiné vytváří podmínky pro činnost krizového štábu kraje a krizového štábu obce s rozšířenou působností. (25)

Zákon definuje také úkoly starosty obce s rozšířenou působností. Mezi jeho povinnosti spadá řízení a kontrola přípravných opatření, činnosti k řešení krizových situací a také činnosti vedoucí ke zmírnění následků krizových situací prováděné územními správními úřady s působností ve správním obvodu obce s rozšířenou působností, orgány obcí, právnickými osobami a fyzickými osobami. Starosta mimo jiné zřizuje bezpečnostní radu obce s rozšířenou působností pro území správního obvodu obce s rozšířenou působností, organizuje přípravu obce na krizové situace a podílí se na jejich řešení. Po projednání v bezpečnostní radě obce s rozšířenou působností schvaluje krizový plán obce s rozšířenou působností. Starosta obce zajišťuje v souladu se zákonem připravenost obce na řešení krizových situací. (25;26)

Do kompetencí orgánů obce spadají také povinnosti v oblasti varování a informování občanů, ukrytí, evakuace a nouzového přežití. (26)

Základním dokumentem kraje pro řešení mimořádných událostí je havarijní plán kraje. Jedná se o účelový dokument, který představuje souhrn opatření k provádění

záchranných a likvidačních prací k odvrácení nebo omezení bezprostředního působení ohrožení, vzniklých na základě mimořádné události, a k odstranění následků touto událostí způsobených. Havarijní plán Jihočeského kraje slouží k plánování a řízení postupu IZS a představuje závazný dokument pro všechny obce, správní úřady a fyzické i právnické osoby nacházející se na území Jihočeského kraje. Havarijní plánování má za úkol určení rizik a jejich zdrojů ohrožujících území kraje, stanovení postupů a odpovědností při koordinaci záchranných a likvidačních prací a dalších opatření k ochraně obyvatelstva. Základním cílem havarijního plánování je teoretická příprava a poskytnutí metodiky k zajištění připravenosti určitého území na řešení mimořádných událostí. Havarijní plán Jihočeského kraje je uložen v elektronické i listinné podobě na Krajském úřadě Jihočeského kraje jako součást krizového plánu kraje. Druhé vyhotovení je uloženo na operačním a informačním středisku HZS Jihočeského kraje. (27)

Pro řešení krizových situací v případě živelných pohrom, antropogenních havárií nebo jiných nebezpečí, která ohrožují životy, zdraví, majetek či životní prostředí se uplatňuje krizový plán kraje. Ten představuje dokument, který obsahuje souhrn opatření k provádění záchranných a likvidačních prací a odstranění následků způsobených mimořádnou událostí, která přesáhne do krizové situace. Krizový plán slouží k plánování, organizování a řízení všech složek potřebných pro zvládnutí krizového stavu vzhledem ke skutečnosti, že prostředky IZS už nejsou dostatečné pro zvládnutí situace. Dokumenty plánu jsou rozděleny na základní a přílohovou část. Obsahují nejen potřebné informace a postupy, ale také síly a prostředky nezbytné ke zvládnutí krizové situace. (28)

Pracovním orgánem pro řešení krizových situací je krizový štáb. Lze jej využít ke koordinaci záchranných a likvidačních prací při řešení mimořádných událostí. Krizový štáb projednává možnosti řešení krizové situace a navrhuje opatření. (29)

1.3.3 Činnosti krizového managementu

Analýza krizového managementu za účelem poznání jeho struktury a podstaty může být prováděna z mnoha vědeckých pohledů a metodických přístupů. Při zobecnění jeho smyslu dojdeme k poznatku, že je tvořen sledem v principu stále stejných na sebe navazujících situací a činností, které se opakují v periodických časových posloupnostech. (22)

V oblasti krizového řízení se uplatňuje na prvním místě prevence, neboli předcházení. Jedná se o cílenou činnost spojenou s časovým dějem, která má zabránit vzniku krizových stavů. Hypoteticky lze považovat veškeré činnosti konané k potlačení rizika nebo jeho projevů jako určitou formu prevence. Součástí preventivního období je příprava zaměřená na prevenci, při níž se provádí výcvik jednotek, vývoj a výzkum záchranářského krizového managementu a tvoří se krizové plány. (22)

S obdobím prevence se prolíná přechodové varovné období. Pro toto období je charakteristický nárůst hodnoty rizika nad přijatelnou úroveň, kdy může docházet k částečným, ale ještě standardními způsoby zvládnutelným projevům rizika pod úrovní havárie nebo katastrofy.

Následným obdobím je represe. V krizovém managementu je tímto pojmem myšleno snižování, odstraňování následků mimořádných událostí, tedy zásah proti krizovým projevům. Represi lze charakterizovat jako souhrn veškerých opatření prováděných na základě rozhodovacích procesů a především nasazením sil a prostředků k záchraně lidských životů, majetku, kulturních a duchovních hodnot, životního prostředí a likvidaci či eliminaci důsledků projevených rizik.

Na období represe plynule navazují likvidační práce. Ty probíhají za krizové situace při doznívání projevů rizik. Jsou řízeny krizovým štábem a jejich cílem je uvést systém do klidového stavu za pomoci vyčleněných sil a prostředků.

Poslední cyklickou fází představují asanační práce. Asanace bývají dlouhodobou činností již v klidovém období a nejsou řízeny krizovým štábem. Ten je v této etapě již rozpuštěn a péče o území spadá do kompetencí státní správy a samosprávy. (22)

Krizový management často vnímá reakci okolí jako neadekvátní vzhledem ke strachu, popření, zármutku a rozhořčení. Profesionálové v krizovém řízení se domnívají, že jejich vlastní reakce jsou vždy racionální a založené čistě na odbornosti. Avšak i tito profesionálové bývají pochopitelně emočně zasaženi. Je malý rozdíl mezi reakcemi zdravotních a bezpečnostních expertů, vědců a techniků a běžné populace. Pro profesionály platí nepsaný závazek držet emoce na uzdě, protože by mohly mít negativní vliv na jejich práci. Pro zdárný průběh záchranných a likvidačních prací je racionální chování žádoucí, ale je také velmi důležité, aby svým zaměstnancům organizace umožnila po náročném zásahu bezpečně ventilovat emoce. Zde se uplatňuje krizová komunikace. Mezi nejdůležitější pravidla, vzhledem k psychickému stavu lidí vyvolaným mimořádnou událostí, lze zařadit uznání nejistoty, strachu či vzteku, vyvarování se falešnému uklidňování, vysvětlení postupu, dodání potřebných informací stručně, jasně, opakovaně a neslibovat nesplnitelné. (30)

Informování obyvatelstva je významným nástrojem, kterým disponují státní orgány a orgány krajů a obcí a jejich krizové štáby při přípravě na řešení krizových situací a s jehož pomocí mohou tyto subjekty řídit průběh krizové situace. Pokud je obyvatelstvo již v období prevence informované o rizicích a o hlavních zásadách chování při vzniku mimořádné události, stává se v době krizové situace aktivním a říditelným subjektem, který nepodléhá panice. Při plnění tohoto cíle má nezastupitelné místo vedle subjektů státní správy a územní samosprávy HZS ČR. (31)

2 HYPOTÉZY A METODIKA VÝZKUMU

2.1 Hypotézy

- 1) Vybrané jednotky jsou dostatečně vybaveny požární technikou a věcnými prostředky.
- 2) Velitelům JSDHO stačí dosavadní pravidelná odborná příprava k velení při zásahu.

2.2 Metodika

Pro zpracování výzkumné části bakalářské práce byla zvolena kvantitativní metoda formou dotazníků pro velitele vybraných JSDHO a analýza dat souvisejících s danou problematikou získaných od příslušníků Hasičského záchranného sboru, územní odbor Písek, dále na Operačním a informačním středisku Hasičského záchranného sboru Jihočeského kraje, Okresním sdružení hasičů Čech, Moravy a Slezska Písek a od starostů příslušných obcí.

Sběr dat pro potřebu výzkumného šetření probíhal v měsíci březnu a dubnu 2013.

2.3 Použité metody

Pro sběr kvantitativních dat byl použit vlastní dotazník (příloha 1), který obsahoval celkem 28 otázek. Dotazník byl určen pro velitele vybraných JSDHO. Otázky dotazníku se zaměřovaly na problematiku vybavenosti jednotlivých jednotek technickými a věcnými prostředky a na znalosti velitelů ve zkoumané oblasti. Některé otázky zjišťovaly četnost požárních soutěží vybrané JSDHO či zásahů jednotky při mimořádné události. Dvě otázky v dotazníku byly zaměřeny na vlastní hodnocení velitele jednotky

v souvislosti se znalostmi či zkušenostmi ve zkoumané problematice. Použité otázky v dotazníku byly uzavřené nebo polootevřené. V jedné otázce byla možnost uvést více odpovědí, tato otázka se týkala vybavenosti technickými prostředky vybrané JSDHO.

Pro doplnění a ověření získaných informací byla provedena analýza dat získaných od starostů vybraných obcí (příloha 3). Tato data se týkala vybavenosti vybraných JSDHO technickými a věcnými prostředky, další data byla získána od příslušníků Hasičského záchranného sboru územní odbor Písek, s nimiž byl veden rozhovor a vyplněn jednoduchý anonymní dotazník (příloha 2), který se týkal jejich názoru na zkoumanou problematiku JPO. Další ověřující informace byly získány na Operačním a informačním středisku Hasičského záchranného sboru Jihočeského kraje, kde se jednalo zejména o kontakty na velitele vybraných JSDHO a Okresním sdružení hasičů Čech, Moravy a Slezska Písek.

Výsledky zjištěných informací jsou zpracovány do tabulek a grafů.

2.4 Charakteristika výzkumného souboru

Výzkumný soubor kvantitativního výzkumu tvořili respondenti z řad velitelů vybraných JSDHO ve správním území obce s rozšířenou působností Písek. Dotazník byl doručen každému veliteli jednotky na základě telefonické domluvy, nebo přímo osobním kontaktem na základě informace o bydlišti velitele jednotky. Celkem bylo připraveno k distribuci 76 dotazníků dle počtu JPO v určené oblasti. Z uvedeného počtu se podařilo realizovat vyplnění 64 dotazníků, ostatní respondenty se nepodařilo kontaktovat. Výzkumný vzorek v konečné fázi tvořilo 64 respondentů (100 %). Vyhodnocení dotazníkového šetření bylo provedeno zanesením dat do tabulky v programu Microsoft Office Excel 2007 a dalším zpracováním za pomoci programu SPSS 17,0 do jednotlivých a kontingenčních tabulek.

Výzkumné šetření bylo doplněno o informace od příslušníků Hasičského záchranného sboru územní odbor Písek, kteří tvořili výzkumný vzorek pro zpracování doplňujících dat v dané problematice. Výzkumný vzorek zahrnuje 14 příslušníků.

Vyhodnocení získaných dat bylo zapracováno do grafů, které vypovídají o názoru respondentů na zkoumanou problematiku vybavenosti a akceschopnosti vybraných jednotek.

2.5 Realizace výzkumu

Výzkumné šetření bylo provedeno osobním kontaktem respondentů dotazníkového šetření. Někteří byli kontaktováni dopředu telefonicky a byla domluvena schůzka. Někteří respondenti, na které nebyl zjištěn telefonický kontakt, byli přímo navštíveni a byl s nimi vyplněn připravený dotazník. Oslovení velitelé byli vstřícní a během výzkumného šetření se neobjevily žádné významné problémy.

Dotazníky pro příslušníky HZS územní odbor Písek byly vyplněny přímo na stanici v osobním kontaktu, taktéž byla získána i další doplňující fakta. Jednotliví starostové obcí byli kontaktováni prostřednictvím e-mailu. Z celkového počtu oslovených (39) reagovalo 14 starostů, kteří zřizují celkem 20 jednotek.

3 VÝSLEDKY

3.1 Dotazníkové šetření u velitelů JSDHO

Tabulka 1 Skutečný počet dotazovaných dle zařazení do JPO

	Absolutní četnost	Relativní četnost	Relativní četnost validní	Kumulativní součty relativní
JPO II	2	2,6	3,1	3,1
JPO III	7	9,2	11	14,1
JPO V	55	72,4	85,9	100,0
Celkem	64	84,2	100,0	
Vyřazeno	12	15,8		
Celkem	76	100,0		

Z celkového počtu respondentů 64 (100 %) byli zařazeni do kategorie JPO II 2 (3,1 %) dotazovaní, do kategorie JPO III spadá 7 (11 %) a do kategorie JPO V patří 55 (85,9 %) respondentů.

Tabulka 2 Funkce v JSDHO nebo SDH

	Absolutní četnost	Relativní četnost	Relativní četnost validní	Kumulativní součty relativní
Velitel JSDHO	46	60,5	71,9	71,9
Velitel družstva	15	19,7	23,4	95,3
Velitel sboru	3	4	4,7	100,0
Celkem	64	84,2	100,0	
Vyřazeno	12	15,8		
Celkem	76	100,0		

Z celkového počtu respondentů 64 (100 %) zastává funkci velitele JSDHO 46 (71,9 %), funkci velitele družstva uvedlo 15 (23,4 %) a funkci velitele sboru vykonávají 3 (4,7 %) z dotazovaných.

Kontingenční tabulka 3 Působnost zásahu JSDHO ve vztahu k zařazení do JPO

		Působnost zásahu JSDHO			
		Místní	Územní	Nevím	Celkem
Zařazení do JPO	JPO II	0	2	0	2
	JPO III	0	6	1	7
	JPO V	52	2	1	55
	Celkem	52	10	2	64
Počet % ze všech	JPO II	0%	100,0%	0%	100,0%
	JPO III	0%	85,7%	14,3%	100,0%
	JPO V	94,6%	3,6%	1,8%	100,0%
	Celkem	81,3%	15,6%	3,1%	100,0%

V oblasti znalostí působnosti zásahu JSDHO uvedli velitelé JPO II a JPO III nejčastěji působnost územní, velitelé JPO V se převážně domnívají (94,6 %), že působnost zásahu jednotky je místní a 3,6 % respondentů JPO V uvádí působnost územní. Zanedbatelný počet dotazovaných nezná odpověď.

Kontingenční tabulka 4 Zařazení do kategorie JPO dle názoru velitelů jednotek ve vztahu ke skutečnému zařazení zástupců JSDHO do JPO

		Zařazení do kategorie JPO						
		JPO II/1	JPO II/2	JPO III/1	JPO IV	JPO V	JPO VI	Celkem
Zařazení do JPO	JPO II	1	1	0	0	0	0	2
	JPO III	0	0	7	0	0	0	7
	JPO V	0	0	2	5	47	1	55
	Celkem	1	1	9	5	47	1	64
Počet % ze všech	JPO II	50,0%	50,0%	0%	0%	0%	0%	100,0%
	JPO III	0%	0%	100,0%	0%	0%	0%	100,0%
	JPO V	0%	0%	3,6%	9,1%	85,5%	1,8%	100,0%
	Celkem	1,6%	1,6%	14,1%	7,8%	73,3%	1,6%	100,0%

Pro účely plošného pokrytí kraje území ČR jednotkami požární ochrany se dle operační hodnoty řadí JSDHO do určité kategorie. Tabulka popisuje názor velitelů jednotek na zařazení vybrané jednotky. Respondenti zařazení do JPO II a JPO III označili správně zařazení jednotky. Členové JPO V odpověděli na dotaz zařazení správně v 85,5 %, jako další nejčastější možnost uvedli zařazení do JPO IV (9,1 %), někteří (3,6 %) uvedli zařazení do JPO III a 1,8 % respondentů z JPO V označili jako kategorii zařazení vlastní jednotky JPO VI.

Tabulka 5a Zařazení dotazované JSDHO do plošného pokrytí jednotek požární ochrany na území Jihočeského kraje

	Absolutní četnost	Relativní četnost	Relativní četnost validní	Kumulativní součty relativní
Ano	44	57,9	68,8	68,8
Ne	6	7,9	9,4	78,2
Nevím	14	18,4	21,8	100,0
Celkem	64	84,2	100,0	
Vyřazeno	12	15,8		
Celkem	76	100,0		

Tabulka vypovídá o znalostech respondentů o zařazení vybrané JSDHO do plošného pokrytí kraje. Z celkového počtu 64 (100 %) uvedlo 44 (68,8 %), že je zařazena, 6 (9,4 %) respondentů označilo odpověď ne a 14 (21,8 %) neví, zda je jednotka zařazena či ne.

Kontingenční tabulka 5b Zařazení JSDHO do plošného pokrytí kraje ve vztahu k zařazení do kategorie JPO

		Zařazení JSDHO do plošného pokrytí kraje			
		Ano	Ne	Nevím	Celkem
Zařazení do JPO	JPO II	2	0	0	2
	JPO III	7	0	0	7
	JPO V	35	6	14	55
	Celkem	44	6	14	64
Počet % ze všech	JPO II	100,0%	0%	0%	100,0%
	JPO III	100,0%	0%	0%	100,0%
	JPO V	63,6%	10,9%	25,5%	100,0%
	Celkem	68,7%	9,5%	21,8%	100,0%

Kontingenční tabulka popisuje odpovědi respondentů na dotaz zařazení jednotky do plošného pokrytí kraje ve vztahu k zařazení do jednotlivých kategorií. Respondenti, jejichž jednotka je zařazena do JPO II odpověděli, že je JSDHO zařazena do plošného pokrytí kraje (100 %), velitelé kategorie JPO III odpověděli na uvedený dotaz také ano (100 %) a zástupci kategorie JPO V odpověděli nejčastěji (63,6 %) ano, ve 25,5 % neví a nejméně respondentů (10,9 %) uvedlo, že jednotka není zařazena do plošného pokrytí kraje.

Tabulka 6a

JSDHO jako součást IZS

	Absolutní četnost	Relativní četnost	Relativní četnost validní	Kumulativní součty relativní
Ano	43	56,6	67,1	67,1
Ne	9	11,8	14,1	81,2
Nevím	12	15,8	18,8	100,0
Celkem	64	84,2	100,0	
Vyřazeno	12	15,8		
Celkem	76	100,0		

Z celkového počtu respondentů 64 (100 %) odpovědělo 43 (67,1 %), že JSDHO je zařazena do integrovaného záchranného systému, 9 (14,1 %) označilo odpověď ne a 12 (18,8 %) dotazovaných neví, zda je JSDHO součástí IZS či nikoliv.

Kontingenční tabulka 6b

JSDHO jako součást IZS ve vztahu k zařazení jednotek do JPO

		JSDHO jako součást IZS			
		Ano	Ne	Nevím	Celkem
Zařazení do JPO	JPO II	2	0	0	2
	JPO III	6	0	1	7
	JPO V	35	9	11	55
	Celkem	43	9	12	64
Počet % ze všech	JPO II	100,0%	0%	0%	100,0%
	JPO III	85,7%	0%	14,3%	100,0%
	JPO V	63,6%	16,4%	20,0%	100,0%
	Celkem	67,1%	14,1%	18,8%	100,0%

V otázce zařazení jednotky do integrovaného záchranného systému odpovídali členové, jejichž jednotka je zařazena do JPO II, že jednotka je zařazena do IZS. Velitelé JPO III odpověděli kladně v 85,7 % a respondenti JPO V se domnívají v 63,6 %, že jednotka je zařazena do IZS, avšak někteří velitelé neví (20 %) a 16,4 % udává, že jednotka není součástí IZS.

Tabulka 7a

Počet členů JSDHO

	Absolutní četnost	Relativní četnost	Relativní četnost validní	Kumulativní součty relativní
1 - 3	1	1,3	1,6	1,6
4 - 8	25	32,9	39,1	40,7
9 - 12	23	30,3	35,9	76,6
Více než 12	15	19,7	23,4	100,0
Celkem	64	84,2	100,0	
Vyřazeno	12	15,8		
Celkem	76	100,0		

Z celkového počtu respondentů 64 (100 %) uvedl 1 (1,3 %), že počet členů JSDHO je 1–3, 25 (39,1 %) respondentů udává počet členů v rozmezí 4–8, 23 (35,9 %) uvádí počet 9-12 a 15 (23,4 %) dotazovaných uvádí, že v jednotce je více než 12 členů.

Kontingenční tabulka 7b

Počet členů JSDHO v jednotlivých kategoriích JPO

		Počet členů JSDHO				
		1 - 3	4 - 8	9 - 12	Více než 12	Celkem
Zařazení do JPO	JPO II	0	0	0	2	2
	JPO III	0	0	0	7	7
	JPO V	1	25	23	6	55
	Celkem	1	25	23	15	64
Počet % ze všech	JPO II	0%	0%	0%	100,0%	100,0%
	JPO III	0%	0%	0%	100,0%	100,0%
	JPO V	1,8%	45,5%	41,8%	10,9%	100,0%
	Celkem	1,6%	39,1%	35,9%	23,4%	100,0%

Tabulka znázorňuje odpovědi velitelů vybraných jednotek na otázku počtu členů JSDHO. Respondenti JPO II a JPO III mají v jednotce více než 12 členů, v jednotkách JPO V je nejčastěji uváděna odpověď 4 – 8 členů (45,5 %) a 9 – 12 členů (41,8 %).

Tabulka 8a Platnost osvědčení o odborné způsobilosti velitele

	Absolutní četnost	Relativní četnost	Relativní četnost validní	Kumulativní součty relativní
Ano	48	63,2	75,0	75,0
Ne	14	18,4	21,9	96,9
Nevím	2	2,6	3,1	100,0
Celkem	64	84,2	100,0	
Vyřazeno	12	15,8		
Celkem	76	100,0		

Z celkového počtu respondentů 64 (100 %) uvedlo 48 (75 %), že velitel má platné osvědčení o odborné způsobilosti velitele, 14 (21,9 %) respondentů tvrdí, že velitel nemá platné osvědčení a 2 (3,1 %) dotazovaných nezná odpověď.

Kontingenční tabulka 8b Platnost osvědčení velitele JSDHO ve vztahu k zařazení do kategorie JPO

		Platnost osvědčení velitele JSDHO			
		Ano	Ne	Nevím	Celkem
Zařazení do JPO	JPO II	2	0	0	2
	JPO III	7	0	0	7
	JPO V	39	14	2	55
	Celkem	48	14	2	64
Počet % ze všech	JPO II	100,0%	0%	0%	100,0%
	JPO III	100,0%	0%	0%	100,0%
	JPO V	70,9%	25,5%	3,6%	100,0%
	Celkem	75,0%	21,9%	3,1%	100,0%

Tabulka vypovídá o platnosti osvědčení o odborné způsobilosti velitele JSDHO v konkrétní kategorii JPO. 100 % velitelů JPO II a JPO III uvedlo, že má platné osvědčení o odborné způsobilosti, 70,9 % velitelů JPO V uvádí také platné osvědčení, avšak 25,5 % respondentů JPO V tvrdí, že nemá platné osvědčení o odborné způsobilosti a 3,6 % velitelů JPO V nezná na dotaz odpověď.

Tabulka 9a **Platnost osvědčení o odborné způsobilosti strojníka**

	Absolutní četnost	Relativní četnost	Relativní četnost validní	Kumulativní součty relativní
Ano	51	67,1	79,7	79,7
Ne	9	11,8	14,1	93,8
Nevím	4	5,3	6,2	100,0
Celkem	64	84,2	100,0	
Vyřazeno	12	15,8		
Celkem	76	100,0		

Z celkového počtu respondentů 64 (100 %) uvedlo 51 (79,7 %), že strojník má platné osvědčení o odborné způsobilosti, 9 (14,1 %) odpovědělo, že nemá platné osvědčení a 4 (6,2 %) nezná odpověď.

Kontingenční tabulka 9b **Platnost osvědčení strojníka JSDHO ve vztahu k zařazení do kategorie JPO**

		Platnost osvědčení strojníka JSDHO			
		Ano	Ne	Nevím	Celkem
Zařazení do JPO	JPO II	2	0	0	2
	JPO III	7	0	0	7
	JPO V	42	9	4	55
	Celkem	51	9	4	64
Počet % ze všech	JPO II	100,0%	0%	0%	100,0%
	JPO III	100,0%	0%	0%	100,0%
	JPO V	76,3%	16,4%	7,3%	100,0%
	Celkem	79,7%	14,1%	6,2%	100,0%

Kontingenční tabulka popisuje odpovědi velitelů JSDHO na otázku platnosti osvědčení o odborné způsobilosti strojníka vybrané JPO. Velitelé JPO II a JPO III uvedli (100 %), že strojník v jednotce má platné osvědčení o odborné způsobilosti. Velitelé JPO V uvádí převážně stejnou odpověď (76,3 %), avšak 16,4 % velitelů JPO V odpovědělo, že strojník jednotky nemá platné osvědčení o odborné způsobilosti a 7,3 % velitelů JPO V nezná odpověď.

Tabulka 10a) Počet kusů ochranného oděvu proti sálavému teplu v jednotce určeného k ochraně hasiče při likvidaci požárů

	Absolutní četnost	Relativní četnost	Relativní četnost validní	Kumulativní součty relativní
1 - 3	9	11,8	14,1	14,1
4 a více	10	13,2	15,6	29,7
Žádný	42	55,3	65,6	95,3
Nevím	3	3,9	4,7	100,0
Celkem	64	84,2	100,0	
Vyřazeno	12	15,8		
Celkem	76	100,0		

Z celkového počtu respondentů 64 (100 %) uvedlo 9 (14,1 %), že jednotka vlastní 1-3 kusy ochranného oděvu proti sálavému teplu pro hasiče, 10 (15,6 %) označilo odpověď 4 a více kusů, 42 (65,6 %) odpovědělo, že jednotka nevlastní žádný uvedený oděv a 3 (4,7 %) dotazovaných nezná odpověď.

Kontingenční tabulka 10b Počet ochranných oděvů proti sálavému teplu ve vztahu k zařazení do JPO

		Počet ochranných oděvů proti sálavému teplu v JSDHO				
		1 - 3	4 a více	Žádné	Nevím	Celkem
Zařazení do JPO	JPO II	1	1	0	0	2
	JPO III	0	4	0	3	7
	JPO V	8	5	42	0	55
	Celkem	9	10	42	3	64
Počet % ze všech	JPO II	50,0%	50,0%	0%	0%	100,0%
	JPO III	0%	57,1%	0%	42,9%	100,0%
	JPO V	14,5%	9,1%	76,4%	0%	100,0%
	Celkem	14,1%	15,6%	65,6%	4,7%	100,0%

Kontingenční tabulka znázorňuje počty ochranných oděvů pro hasiče určeného k ochraně hasiče při likvidaci požáru proti sálavému teplu v jednotlivých kategoriích JPO. JPO II vlastní 1 – 3 oděvy (50 %), nebo 4 a více (50 %). JPO III disponuje nejčastěji 4 a více ochrannými oděvy (57,1 %) a 42,9 % nezná odpověď. Velitelé JPO V nejčastěji uvedli (76,4 %), že nedisponují žádnými uvedenými oděvy.

Tabulka 11a Počet kusů ochranného oděvu v jednotce určeného k ochraně hasiče při likvidaci požárů ve venkovním prostředí

	Absolutní četnost	Relativní četnost	Relativní četnost validní	Kumulativní součty relativní
1 - 3	2	2,6	3,1	3,1
4 a více	48	63,2	75,0	78,1
Žádný	13	17,1	20,3	98,4
Nevím	1	1,3	1,6	100,0
Celkem	64	84,2	100,0	
Vyřazeno	12	15,8		
Celkem	76	100,0		

Z celkového počtu respondentů 64 (100 %) uvedli 2 (2,6 %), že jednotka disponuje 1-3 kusy ochranného oděvu pro likvidaci požáru ve venkovním prostředí, 48 (75 %) odpovědělo, že vlastní 4 a více kusů, 13 (20,3 %) nevlastní žádný uvedený oděv a 1 (1,6 %) respondent nezná na otázku odpověď.

Kontingenční tabulka 11b Počet ochranných oděvů pro likvidaci požáru ve venkovním prostředí ve vztahu k zařazení do kategorie JPO

		Počet ochranných oděvů pro likvidaci požáru ve venkovním prostředí v JSDHO				
		1 - 3	4 a více	Žádné	Nevím	Celkem
Zařazení do JPO	JPO II	0	1	1	0	2
	JPO III	0	4	2	1	7
	JPO V	2	43	10	0	55
	Celkem	2	48	13	1	64
Počet % ze všech	JPO II	0%	50,0%	50,0%	0%	100,0%
	JPO III	0%	57,1%	28,6%	14,3%	100,0%
	JPO V	3,6%	78,2%	18,2%	0%	100,0%
	Celkem	3,1%	75,0%	20,3%	1,6%	100,0%

Kontingenční tabulka popisuje uvedené množství nejčastěji počet ochranných oděvů pro hasiče při likvidaci požárů ve venkovním prostředí. Z nabídnutých možností uvedli velitelé všech kategorií nejčastěji počet 4 a více ochranných oděvů. JPO II uvedla ve významné míře i možnost žádné (50 %).

Tabulka 12a Počet kusů pracovního stejnokroje pro hasiče v jednotce určeného pro ostatní činnosti mimo likvidace požáru

	Absolutní četnost	Relativní četnost	Relativní četnost validní	Kumulativní součty relativní
1 - 3	1	1,3	1,6	1,6
4 a více	58	76,3	90,6	92,2
Žádný	4	5,3	6,2	98,4
Nevím	1	1,3	1,6	100,0
Celkem	64	84,2	100,0	
Vyřazeno	12	15,8		
Celkem	76	100,0		

Z celkového počtu respondentů 64 (100 %) uvedl 1 (1,6 %), že jednotka vlastní 1-3 kusy pracovního stejnokroje pro ostatní činnosti mimo likvidaci požáru, 58 (90,6 %) dotazovaných vlastní 4 a více kusů, 4 (6,2 %) uvedlo, že nedisponují žádným uvedeným oděvem a 1 (1,6 %) respondent nezná na dotaz odpověď.

Kontingenční tabulka 12b Počet pracovních stejnokrojů pro ostatní činnosti ve vztahu ke kategorii JPO

		Počet pracovních stejnokrojů pro ostatní činnosti mimo likvidace požáru v JSDHO				
		1 - 3	4 a více	Žádné	Nevím	Celkem
Zařazení do JPO	JPO II	0	2	0	0	2
	JPO III	0	6	0	1	7
	JPO V	1	50	4	0	55
	Celkem	1	58	4	1	64
Počet % ze všech	JPO II	0%	100,0%	0%	0%	100,0%
	JPO III	0%	85,7%	0%	14,3%	100,0%
	JPO V	1,8%	90,9%	7,3%	0%	100,0%
	Celkem	1,6%	90,6%	6,2%	1,6%	100,0%

Kontingenční tabulka znázorňuje počet pracovních stejnokrojů pro ostatní činnosti mimo likvidace požárů v jednotlivých JSDHO dle kategorie JPO. Velitelé jednotlivých kategorií JPO uvedli shodně nejčastěji počet 4 a více pracovních stejnokrojů v jednotce.

Tabulka 13a Počet kusů zásahové holeňové obuvi pro hasiče v jednotce

	Absolutní četnost	Relativní četnost	Relativní četnost validní	Kumulativní součty relativní
1 - 3	2	2,6	3,1	3,1
4 a více	60	79	93,7	96,8
Žádné	1	1,3	1,6	98,4
Nevím	1	1,3	1,6	100,0
Celkem	64	84,2	100,0	
Vyřazeno	12	15,8		
Celkem	76	100,0		

Z celkového počtu respondentů 64 (100 %) uvedli 2 (3,1 %), že jednotka vlastní 1-3 kusy holeňové obuvi pro hasiče, 60 (93,7 %) uvedlo počet 4 a více kusů, 1 (1,6 %) uvedl, že nemají žádnou uvedenou obuv a 1 (1,6 %) neví.

Kontingenční tabulka 13b Počet zásahové holeňové obuvi ve vztahu k jednotlivým kategoriím JPO

		Počet zásahové holeňové obuvi v JSDHO				
		1 - 3	4 a více	Žádné	Nevím	Celkem
Zařazení do JPO	JPO II	0	2	0	0	2
	JPO III	0	7	0	0	7
	JPO V	2	51	1	1	55
	Celkem	2	60	1	1	64
Počet % ze všech	JPO II	0%	100,0%	0%	0%	100,0%
	JPO III	0%	100,0%	0%	0%	100,0%
	JPO V	3,6%	92,8%	1,8%	1,8%	100,0%
	Celkem	3,1%	93,7%	1,6%	1,6%	100,0%

Kontingenční tabulka vypovídá o odpovědích velitelů jednotlivých kategorií JPO na otázku počtu zásahové holeňové obuvi v jednotce. Nejčetnější odpověď uvádí 4 a více kusů uvedené obuvi a to v kategorii JPO II, JPO III i JPO V.

Tabulka 14a Počet kusů ochranných přileb pro hasiče s nátylníkem v jednotce

	Absolutní četnost	Relativní četnost	Relativní četnost validní	Kumulativní součty relativní
1 - 3	2	2,6	3,1	3,1
4 a více	36	47,4	56,3	59,4
Žádná	26	34,2	40,6	100,0
Celkem	64	84,2	100,0	
Vyřazeno	12	15,8		
Celkem	76	100,0		

Z celkového počtu respondentů 64 (100 %) uvedli 2 (3,1 %), že jednotka disponuje 1-3 kusy ochranných přileb, 36 (56,3 %) vlastní 4 a více kusy, 26 (40,6 %) dotazovaných odpovědělo, že nemají v jednotce žádnou uvedenou přilbu.

Kontingenční tabulka 14b Počet přileb s nátylníkem v jednotlivých kategoriích JPO

		Počet přileb s nátylníkem v JSDHO			
		1 - 3	4 a více	Žádné	Celkem
Zařazení do JPO	JPO II	0	2	0	2
	JPO III	0	7	0	7
	JPO V	2	27	26	55
	Celkem	2	36	26	64
Počet % ze všech	JPO II	0%	100,0%	0%	100,0%
	JPO III	0%	100,0%	0%	100,0%
	JPO V	3,6%	49,1%	47,3%	100,0%
	Celkem	3,1%	56,3%	40,6%	100,0%

Z kontingenční tabulky vyplývá, že jednotky JPO II a JPO III jsou vybaveny 4 a více kusy přileb s nátylníkem. 49,1 % jednotek JPO V jsou vybaveny stejným počtem přileb a 47,3 % nedisponují žádnými uvedenými přilbami.

Tabulka 15a Počet kusů ochranných rukavic pro hasiče (zásahových) v jednotce

	Absolutní četnost	Relativní četnost	Relativní četnost validní	Kumulativní součty relativní
1 - 3	5	6,6	7,8	7,8
4 a více	17	22,4	26,6	34,4
Žádné	42	55,2	65,6	100,0
Celkem	64	84,2	100,0	
Vyřazeno	12	15,8		
Celkem	76	100,0		

Z celkového počtu respondentů 64 (100 %) udává 5 (7,8 %), že jednotka vlastní 1-3 kusy ochranných rukavic pro hasiče, 17 (26,6 %) uvedlo, že jednotka disponuje 4 a více kusy uvedených rukavic a 42 (65,6 %) dotazovaných uvedlo, že jednotka nemá žádné ochranné rukavice pro hasiče.

Kontingenční tabulka 15b Počet ochranných rukavic k zásahu v jednotlivých kategoriích JPO

		Počet ochranných rukavic (zásahových) v JSDHO			
		1 - 3	4 a více	Žádné	Celkem
Zařazení do JPO	JPO II	0	2	0	2
	JPO III	1	6	0	7
	JPO V	4	9	42	55
	Celkem	5	17	42	64
Počet % ze všech	JPO II	0%	100,0%	0%	100,0%
	JPO III	14,3%	85,7%	0%	100,0%
	JPO V	7,3%	16,4%	76,3%	100,0%
	Celkem	7,8%	26,6%	65,6%	100,0%

Z kontingenční tabulky je zřejmé, že JPO II a JPO III disponují nejčastěji 4 a více kusy ochranných rukavic určených k zásahu. 76,3 % velitelů JPO V uvedlo, že nemají v jednotce k dispozici žádné uvedené rukavice.

Tabulka 16a Typ dopravního prostředku používaný jednotkou

	Absolutní četnost	Relativní četnost	Relativní četnost validní	Kumulativní součty relativní
CAS	17	22,3	26,5	26,5
DA	22	29	34,4	60,9
traktor	25	32,9	39,1	100,0
Celkem	64	84,2	100,0	
Vyřazeno	12	15,8		
Celkem	76	100,0		

Z celkového počtu respondentů 64 (100 %) udává 17 (26,5 %), že jednotka používá dopravní prostředek typu CAS (cisternová automobilová stříkačka), 22 (34,4 %) uvádí jako dopravní prostředek typ DA (dopravní automobil), 25 (39,1 %) používá jako dopravní prostředek traktor.

Kontingenční tabulka 16b Dopravní prostředek užívaný v jednotlivých JPO

		Dopravní prostředek v JSDHO			
		CAS	DA	Traktor	Celkem
Zařazení do JPO	JPO II	2	0	0	2
	JPO III	7	0	0	7
	JPO V	8	22	25	55
	Celkem	17	22	25	64
Počet % ze všech	JPO II	100,0%	0%	0%	100,0%
	JPO III	100,0%	0%	0%	100,0%
	JPO V	14,5%	40,0%	45,5%	100,0%
	Celkem	26,6%	34,3%	39,1%	100,0%

Z kontingenční tabulky vyplývá, že JPO II užívají jako dopravní prostředek CAS (cisternovou automobilovou stříkačku), JPO III užívají DA (dopravní automobil) a JPO V disponují nejčastěji traktorem (45,5 %) nebo DA (40 %).

Tabulka 17 Vybraná technika a věcné prostředky používané jednotkou

	Celkem odpovědí	Jednotlivé odpovědi	Odpovědi v procentech
Motorová stříkačka	64	61	95,3
Plovoucí čerpadlo	64	42	65,6
Kalové čerpadlo	64	20	31,3
Dýchací přístroje	64	9	14,1
Motorová řetězová pila	64	20	31,3
Osvětlovací souprava	64	10	15,6
Elektrocentrála	64	25	39,1
Radiostanice	64	7	10,9
Nic z uvedeného	64	2	3,1

Z celkového počtu respondentů 64 (100 %) udává 61 (95,3 %), že jednotka používá přenosnou motorovou stříkačku, 42 (65,6 %) vlastní nebo užívá plovoucí čerpadlo, 20 (31,3 %) kalové čerpadlo, 9 (14,1 %) autonomní dýchací přístroje, 20 (31,3 %) motorovou pilu, 10 (15,6 %) osvětlovací soupravu, 25 (39,1 %) elektrocentrálu, 7 (10,9 %) radiostanici používanou v rádiových sítích požární ochrany a 2 (3,1 %) z dotazovaných velitelů uvedli, že neužívají nic z uvedeného.

Tabulka 18a Počet členů jednotky schopných výjezdu k zásahu do 10 minut v pracovní den

	Absolutní četnost	Relativní četnost	Relativní četnost validní	Kumulativní součty relativní
0 - 1	24	31,6	37,5	37,5
2 - 3	25	32,9	39,1	76,6
4 a více	15	19,7	23,4	100,0
Celkem	64	84,2	100,0	
Vyřazeno	12	15,8		
Celkem	76	100,0		

Z celkového počtu respondentů 64 (100 %) uvedlo 24 (37,5%), že v pracovní den je do 10 minut schopno vyjet k zásahu 0-1 člen jednotky, 25 (39,1 %) uvedlo počet 2-3 členy jednotky a 15 (23,4 %) dotazovaných uvádí možnost výjezdu do 10 minut v pracovní den v počtu 4 a více členů jednotky.

Kontingenční tabulka 18b Počet členů schopných výjezdu k zásahu do 10 minut v pracovní den dle zařazení do JPO

		Počet členů schopných výjezdu k zásahu do 10 minut v pracovní den			
		0 - 1	2 - 3	4 a více	Celkem
Zařazení do JPO	JPO II	0	0	2	2
	JPO III	0	2	5	7
	JPO V	24	23	8	55
	Celkem	24	25	15	64
Počet % ze všech	JPO II	0%	0%	100,0%	100,0%
	JPO III	0%	28,6%	71,4%	100,0%
	JPO V	43,6%	41,8%	14,5%	100,0%
	Celkem	37,5%	39,1%	23,4%	100,0%

Kontingenční tabulka uvádí odpovědi velitelů JPO na počet členů schopných výjezdu k zásahu do 10 minut v pracovní den. Velitelé JPO II a JPO III uvedli nejčastěji počet 4 a více členů. Velitelé JPO V uvedli nejčastěji počet 0 – 1 člen (43,6 %) a 2 – 3 členové (41,8 %).

Tabulka 19a Počet členů jednotky schopných výjezdu k zásahu do 20 minut v pracovní den

	Absolutní četnost	Relativní četnost	Relativní četnost validní	Kumulativní součty relativní
0 - 1	17	22,4	26,6	26,6
2 - 3	21	27,6	32,8	59,4
4 a více	26	34,2	40,6	100,0
Celkem	64	84,2	100,0	
Vyřazeno	12	15,8		
Celkem	76	100,0		

Z celkového počtu respondentů 64 (100 %) uvedlo 17 (26,6 %), že je schopno vyjet v pracovní den k zásahu do 20 minut 0-1 člen jednotky, 21 (32,8 %) uvedlo možnost výjezdu 2-3 členů a 26 (40,6 %) dotazovaných se domnívá, že do 20 minut vyjede k zásahu 4 a více členů vybrané jednotky.

Kontingenční tabulka 19b Počet členů schopných výjezdu k zásahu do 20 minut v pracovní den dle zařazení do JPO

		Počet členů schopných výjezdu k zásahu do 20 minut v pracovní den			
		0 - 1	2 - 3	4 a více	Celkem
Zařazení do JPO	JPO II	0	0	2	2
	JPO III	0	1	6	7
	JPO V	17	20	18	55
	Celkem	17	21	26	64
Počet % ze všech	JPO II	0%	0%	100,0%	100,0%
	JPO III	0%	14,3%	85,7%	100,0%
	JPO V	30,9%	36,4%	32,7%	100,0%
	Celkem	26,6%	32,8%	40,6%	100,0%

Kontingenční tabulka znázorňuje počet členů v jednotce schopných výjezdu k zásahu do 20 minut v pracovní den. Velitelé JPO II uvedli, že je schopno výjezdu za daných podmínek 4 a více členů, členové JPO III jsou schopni vyjet převážně ve stejném početním stavu. Z JPO V se sejdou většinou 2 – 3 členové (36,4 %), 32,7 % uvedlo počet 4 a více členů a 30,9 % velitelů JPO V uvádí množství 0 – 1 člen.

Tabulka 20a Počet členů jednotky schopných výjezdu k zásahu do 10 minut v noci a o víkendech

	Absolutní četnost	Relativní četnost	Relativní četnost validní	Kumulativní součty relativní
0 - 1	5	6,6	7,8	7,8
2 - 3	20	26,3	31,3	39,1
4 a více	39	51,3	60,9	100,0
Celkem	64	84,2	100,0	
Vyřazeno	12	15,8		
Celkem	76	100,0		

Z celkového počtu respondentů 64 (100 %) uvedlo 5 (7,8 %), že je v noci a o víkendu schopno vyjet k zásahu 0-1 člen jednotky, 20 (31,3 %) uvedlo možnost výjezdu 2-3 členů jednotky a 39 (60,9 %) odpovědělo, že je za daných podmínek schopno výjezdu 4 a více členů vybrané jednotky.

Kontingenční tabulka 20b Počet členů schopných výjezdu k zásahu do 10 minut v noci a o víkendu dle zařazení do JPO

		Počet členů schopných výjezdu k zásahu do 10 minut v noci a o víkendu			
		0 - 1	2 - 3	4 a více	Celkem
Zařazení do JPO	JPO II	0	0	2	2
	JPO III	0	0	7	7
	JPO V	5	20	30	55
	Celkem	5	20	39	64
Počet % ze všech	JPO II	0%	0%	100,0%	100,0%
	JPO III	0%	0%	100,0%	100,0%
	JPO V	9,1%	36,4%	54,5%	100,0%
	Celkem	7,8%	31,3%	60,9%	100,0%

Z kontingenční tabulky je patrné, že členové JPO II a JPO III jsou v noci a o víkendu schopni výjezdu do 10 minut v počtu 4 a více členů (100 %). U JPO V se za daných podmínek sejde nejčastěji 4 a více členů (54,5 %) nebo 2 – 3 členové (36,4 %).

Tabulka 21a Počet členů jednotky schopných výjezdu k zásahu do 20 minut v noci a o víkendech

	Absolutní četnost	Relativní četnost	Relativní četnost validní	Kumulativní součty relativní
0 - 1	3	3,9	4,7	4,7
2 - 3	10	13,2	15,6	20,3
4 a více	51	67,1	79,7	100,0
Celkem	64	84,2	100,0	
Vyřazeno	12	15,8		
Celkem	76	100,0		

Z celkového počtu respondentů 64 (100 %) uvádí 3 (4,7 %), že počet členů jednotky schopných výjezdu k zásahu v noci a o víkendu do 20 minut je 0-1, 10 (15,6 %) dotazovaných se domnívá, že se do 20 minut sejdou 2-3 členové jednotky, 51 (79,7 %) uvádí možnost výjezdu k zásahu za daných podmínek v počtu 4 a více.

Kontingenční tabulka 21b Počet členů schopných výjezdu k zásahu do 20 minut v noci a o víkendu dle zařazení do JPO

		Počet členů schopných výjezdu k zásahu do 20 minut v noci a o víkendu			
		0 - 1	2 - 3	4 a více	Celkem
Zařazení do JPO	JPO II	0	0	2	2
	JPO III	0	0	7	7
	JPO V	3	10	42	55
	Celkem	3	10	51	64
Počet % ze všech	JPO II	0%	0%	100,0%	100,0%
	JPO III	0%	0%	100,0%	100,0%
	JPO V	5,5%	18,2%	76,3%	100,0%
	Celkem	4,7%	15,6%	79,7%	100,0%

Z kontingenční tabulky je patrné, že do 20 minut v noci a o víkendu je schopno výjezdu 4 a více členů. U JPO II 100 %, JPO III rovněž 100 % a JPO V 76,3 % respondentů zvolilo uvedenou variantu.

Tabulka 22a

Způsob svolávání JSDHO v případě mimořádné události

	Absolutní četnost	Relativní četnost	Relativní četnost validní	Kumulativní součty relativní
OPIS JČK hromadnou zprávou	23	30,3	35,9	35,9
Telefonem	25	32,9	39,1	75,0
Sirénou	16	21	25,0	100,0
Celkem	64	84,2	100,0	
Vyřazeno	12	15,8		
Celkem	76	100,0		

Z celkového počtu respondentů 64 (100 %) uvedlo 23 (35,9 %) jako způsob svolávání v případě mimořádné události OPIS JČK hromadnou zprávou pro všechny členy jednotky, 25 (39,1 %) dotazovaných je informováno telefonicky jednotlivým členům a 16 (25 %) je svoláváno sirénou.

Kontingenční tabulka 22b Způsob vyrozumění v případě mimořádné události
ve vztahu k zařazení do kategorie JPO

		Způsob vyrozumění JSDHO v případě mimořádné události			
		OPIS JČK	Telefon	Siréna	Celkem
Zařazení do JPO	JPO II	2	0	0	2
	JPO III	7	0	0	7
	JPO V	14	25	16	55
	Celkem	23	25	16	64
Počet % ze všech	JPO II	100,0%	0%	0%	100,0%
	JPO III	100,0%	0%	0%	100,0%
	JPO V	25,5%	45,4%	29,1%	100,0%
	Celkem	35,9%	39,1%	25,0%	100,0%

Způsob vyrozumění členů JPO II a JPO III v případě mimořádné události je prostřednictvím OPIS JČK hromadnou zprávou. Členové JPO V jsou nejčastěji svoláváni telefonicky voláním jednotlivým členům starostou nebo velitelem jednotky (45,4 %).

Tabulka 23a

Počet účastí JSDHO na požárních soutěžích v roce 2012

	Absolutní četnost	Relativní četnost	Relativní četnost validní	Kumulativní součty relativní
žádná	5	6,6	7,8	7,8
jedna	17	22,4	26,6	34,4
dvě	13	17,1	20,3	54,7
více	29	38,1	45,3	100,0
Celkem	64	84,2	100,0	
Vyřazeno	12	15,8		
Celkem	76	100,0		

Z celkového počtu respondentů 64 (100 %) uvedlo 5 (7,8 %), že se nezúčastnili žádné požární soutěže, 17 (26,6 %) odpovědělo, že se zúčastnili jedné požární soutěže, 13 (20,3 %) absolvovalo dvě požární soutěže a 29 (45,3 %) dotazovaných se zúčastnilo více než dvou požárních soutěží v roce 2012.

Kontingenční tabulka 23b

Počet účastí na soutěžích v roce 2012 ve vztahu k zařazení do kategorie JPO

		Počet účastí JSDHO na soutěžích v roce 2012				
		0	1	2	Více	Celkem
Zařazení do JPO	JPO II	1	0	0	1	2
	JPO III	2	0	1	4	7
	JPO V	2	17	12	24	55
	Celkem	5	17	13	29	64
Počet % ze všech	JPO II	50,0%	0%	0%	50,0%	100,0%
	JPO III	28,6%	0%	14,3%	57,1%	100,0%
	JPO V	3,6%	30,9%	21,8%	43,7%	100,0%
	Celkem	7,8%	26,6%	20,3%	45,3%	100,0%

Kontingenční tabulka znázorňuje odpovědi velitelů na počet účastí v požárních soutěžích v roce 2012. Velitelé JPO II uvedli, že se jednotka neúčastnila žádné soutěže (50 %) nebo více než dvou soutěží (50 %). Nejčastější odpověď velitelů JPO V uvádí více než dvě soutěže (43,7 %).

Tabulka 24a

Počet účastí JSDHO na zásahu v roce 2012

	Absolutní četnost	Relativní četnost	Relativní četnost validní	Kumulativní součty relativní
žádná	33	43,4	51,6	51,6
jedna	8	10,5	12,5	64,1
dvě	12	15,8	18,7	82,8
více	11	14,5	17,2	100,0
Celkem	64	84,2	100,0	
Vyřazeno	12	15,8		
Celkem	76	100,0		

Z celkového počtu respondentů 64 (100 %) uvedlo neúčast na zásahu 33 (51,6 %), jeden zásah uvedlo 8 (12,5 %) dotazovaných, 12 (18,7 %) se zúčastnilo zásahu dvakrát a 11 (17,2 %) uvedlo více než dvě účasti na zásahu v roce 2012.

Kontingenční tabulka 24b Počet zásahů JSDHO při mimořádných událostech ve vztahu k jednotlivým kategoriím JPO

		Počet zásahů JSDHO při mimořádných událostech v roce 2012				
		0	1	2	Více	Celkem
Zařazení do JPO	JPO II	0	0	0	2	2
	JPO III	0	0	0	7	7
	JPO V	33	8	12	2	55
	Celkem	33	8	12	11	64
Počet % ze všech	JPO II	0%	0%	0%	100,0%	100,0%
	JPO III	0%	0%	0%	100,0%	100,0%
	JPO V	60,1%	14,5%	21,8%	3,6%	100,0%
	Celkem	51,5%	12,5%	18,8%	17,2%	100,0%

Z kontingenční tabulky vyplývá, že JPO II a JPO III se účastnily v roce 2012 více než dvou zásahů při mimořádných událostech. Naopak velitelé JPO V označili nejčastěji možnost, že se v uvedeném roce neúčastnili žádného zásahu.

Tabulka 25a

Celkový počet velení u zásahů

	Absolutní četnost	Relativní četnost	Relativní četnost validní	Kumulativní součty relativní
0	38	50	59,4	59,4
1 - 3	12	15,8	18,7	78,1
4 a více	14	18,4	21,9	100,0
Celkem	64	84,2	100,0	
Vyřazeno	12	15,8		
Celkem	76	100,0		

Z celkového počtu respondentů 64 (100 %) odpovědělo 38 (59,4 %), že nikdy neveleli u zásahu, 12 (18,7 %) uvedlo počet velení mezi 1-3 a 14 (21,9 %) dotazovaných velelo u zásahu více než třikrát.

Kontingenční tabulka 25b Počet velení u zásahu velitele JSDHO ve vztahu k zařazení jednotky do kategorie JPO

		Počet velení velitele JSDHO u zásahů			
		0	1 - 3	4 a více	Celkem
Zařazení do JPO	JPO II	0	0	2	2
	JPO III	3	1	3	7
	JPO V	35	11	9	55
	Celkem	38	12	14	64
Počet % ze všech	JPO II	0%	0%	100,0%	100,0%
	JPO III	42,9%	14,2%	42,9%	100,0%
	JPO V	63,6%	20,0%	16,4%	100,0%
	Celkem	59,3%	18,8%	21,9%	100,0%

Z kontingenční tabulky je zřejmé, že velitelé JPO II veleli u zásahu čtyřikrát nebo vícekrát. Velitelé JPO III uvádí ve stejném počtu velení žádné (42,9 %) a velení 4 a více (42,9 %). Velitelé JPO V nejčastěji uvedli odpověď, že doposud zásahu neveleli (63,6 %).

Tabulka 26a Dostatečnost odborné přípravy velitelů JSDHO z hlediska cyklů

	Absolutní četnost	Relativní četnost	Relativní četnost validní	Kumulativní součty relativní
Ano	55	72,4	85,9	85,9
Ne	9	11,8	14,1	100,0
Jiné	0	0	0	100,0
Celkem	64	84,2	100,0	
Vyřazeno	12	15,8		
Celkem	76	100,0		

Z celkového počtu respondentů 64 (100 %) se jich 55 (85,9 %) domnívá, že frekvence odborné přípravy velitelů je dostatečná, 9 (14,1 %) udává opak – nedostatečnost odborné přípravy.

Kontingenční tabulka 26b Dostatečnost odborné přípravy velitelů jednotek z časového hlediska opakujících se cyklů ve vztahu k zařazení do jednotlivých kategorií JPO

		Dostatečnost odborné přípravy velitelů jednotek z časového hlediska opakujících se cyklů		
		Ano	Ne	Celkem
Zařazení do JPO	JPO II	2	0	2
	JPO III	5	2	7
	JPO V	48	7	55
	Celkem	55	9	64
Počet % ze všech	JPO II	100,0%	0%	100,0%
	JPO III	71,4%	28,6%	100,0%
	JPO V	87,3%	12,7%	100,0%
	Celkem	85,9%	14,1%	100,0%

Názor velitelů na dostatečnost odborné přípravy velitelů jednotek z časového hlediska opakujících se cyklů je u všech kategorií JPO nejčastěji kladný. Většina velitelů tedy považuje časový odstup jednotlivých školení za dostatečný.

Tabulka 27a **Hodnocení vlastní schopnosti velitele JSDHO k velení u zásahu**

	Absolutní četnost	Relativní četnost	Relativní četnost validní	Kumulativní součty relativní
Výborné	3	3,9	4,7	4,7
Velmi dobré	9	11,8	14,1	18,8
Dobré	40	52,7	62,4	81,2
Dostatečné	11	14,5	17,2	98,4
Nedostatečné	1	1,3	1,6	100,0
Celkem	64	84,2	100,0	
Vyřazeno	12	15,8		
Celkem	76	100,0		

Z celkového počtu respondentů 64 (100 %) hodnotí 3 (4,7 %) své schopnosti v dané problematice jako výborné, 9 (14,1 %) jako velmi dobré, 40 (62,4 %) jako dobré, 11 (17,2 %) uvedlo dostatečné znalosti a 1 (1,6 %) znalosti nedostatečné.

Kontingenční tabulka 27b **Hodnocení vlastních schopností velitelů JSDHO potřebných k velení u zásahu ve vztahu k zařazení do jednotlivých kategorií JPO**

		Hodnocení vlastních schopností velitelů JSDHO potřebných k velení u zásahu					
		Výborné	Velmi dobré	Dobré	Dostatečné	Nedostatečné	Celkem
Zařazení do JPO	JPO II	0	1	1	0	0	2
	JPO III	0	0	7	0	0	7
	JPO V	3	8	32	11	1	55
	Celkem	3	9	40	11	1	64
Počet % ze všech	JPO II	0%	50,0%	50,0%	0%	0%	100,0%
	JPO III	0%	0%	100,0%	0%	0%	100,0%
	JPO V	5,5%	14,5%	58,2%	20,0%	1,8%	100,0%
	Celkem	4,7%	14,1%	62,4%	17,2%	1,6%	100,0%

Z kontingenční tabulky vyplývá, že velitelé JPO II hodnotí své schopnosti jako velmi dobré (50 %) nebo dobré (50 %). Velitelé JPO III a JPO V hodnotí své znalosti převážně jako dobré.

Tabulka 28a **Četnost účasti velitele JSDHO odborné přípravy velitelů JSDHO**

	Absolutní četnost	Relativní četnost	Relativní četnost validní	Kumulativní součty relativní
Minimálně 1x ročně	11	14,5	17,2	17,2
1x za 2 roky	1	1,3	1,6	18,8
1x za 3 roky	5	6,6	7,8	26,6
1x za 4 roky	3	3,9	4,7	31,3
1x za 5 let	40	52,6	62,5	93,8
1x za 10 let	4	5,3	6,2	100,0
Celkem	64	84,2	100,0	
Vyřazeno	12	15,8		
Celkem	76	100,0		

Z celkového počtu respondentů 64 (100 %) uvedlo 11 (17,2 %), že četnost školení odborné přípravy velitelů JSDHO je minimálně 1x ročně, 1 (1,6 %) se domnívá, že školení je 1 x za 2 roky, 5 (7,8 %) respondentů uvedlo školení s frekvencí 1 x za 3 roky, 3(3,9 %) uvedlo 1 x za 4 roky, 40 (52,6 %) zvolilo odpověď 1 x za 5 let a 4 (6,2 %) uvedlo četnost školení 1 x za 10 let.

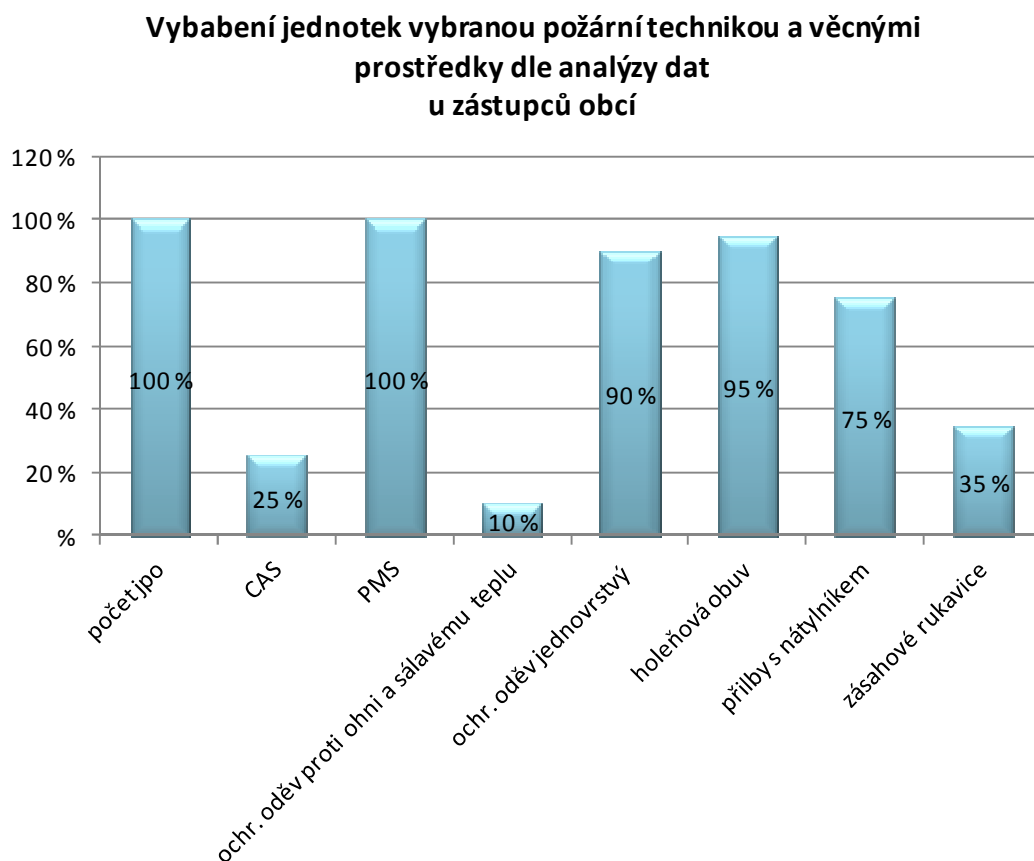
**Kontingenční tabulka 28b Četnost účasti na odborné přípravě velitelů JSDHO
vzhledem k zařazení do kategorií JPO**

		Četnost účasti na odborné přípravě velitelů JSDHO						
		1x ročně	1x za 2 roky	1x za 3 roky	1x za 4 roky	1x za 5 let	1x za 10 let	Celke m
Zařazení do JPO	JPO II	2	0	0	0	0	0	2
	JPO III	7	0	0	0	0	0	7
	JPO V	2	1	5	3	40	4	55
	Celkem	11	1	5	3	40	4	64
Počet % ze všech	JPO II	100,0%	0%	0%	0%	0%	0%	100,0%
	JPO III	100,0%	0%	0%	0%	0%	0%	100,0%
	JPO V	3,6%	1,8%	9,1%	5,5%	72,7%	7,3%	100,0%
	Celkem	17,2%	1,6%	7,8%	4,7%	62,5%	6,2%	100,0%

Kontingenční tabulka popisuje odpovědi respondentů na otázku četnosti účasti na odborné přípravě velitelů JSDHO. Velitelé JPO II a JPO III v plném počtu respondentů uvedli, že odborná příprava velitelů vybrané JSDHO probíhá 1x ročně. Téměř tři čtvrtiny (72,7 %) velitelů JPO V uvedlo, že odborná příprava velitelů vybrané JSDHO probíhá 1x za 5 let.

3.2 Analýza dat u zřizovatelů JSDHO

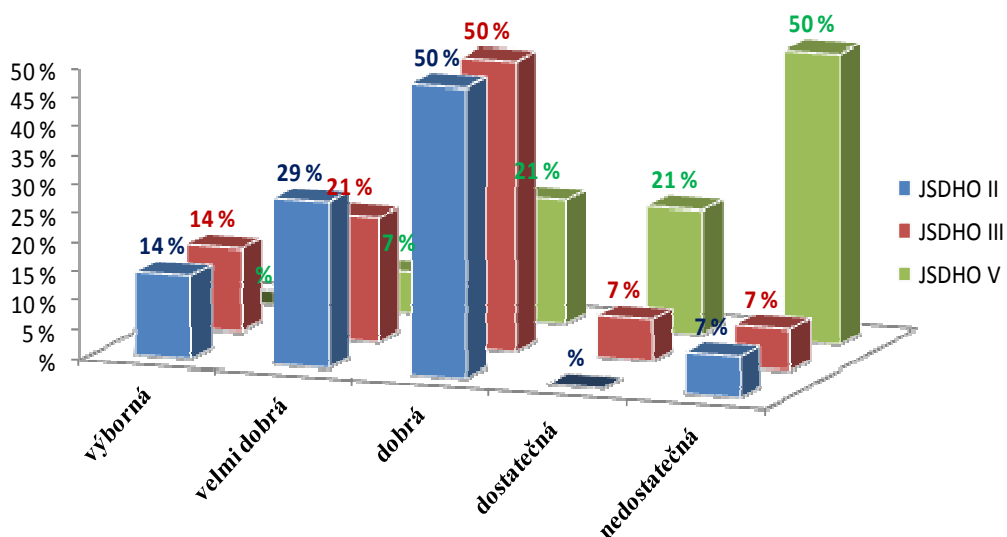
Graf 1

Graf popisuje odpovědi zástupců obcí na otázky týkající se vybavení vybranou požární technikou a věcnými prostředky, kterými jejich JPO disponují. Z 20 (100 %) jednotek má 5 (25 %) CAS-cisternovou automobilovou stříkačku, 20 (100 %) PMS-přenosnou motorovou stříkačku, 2 (10 %) ochranný oděv pro hasiče proti ohni a sálavému teple v počtu 4 a více na družstvo, 18 (90 %) ochranný oděv pro hasiče k hašení požárů ve venkovním prostředí v počtu 4 a více na družstvo, 19 (95 %) zásahovou holeňovou obuv v počtu 4 a více na družstvo, 15 (75 %) zásahové přilby s nátylníkem v počtu 4 a více na družstvo a 7 (35 %) ochranné zásahové rukavice v počtu 4 a více na družstvo.

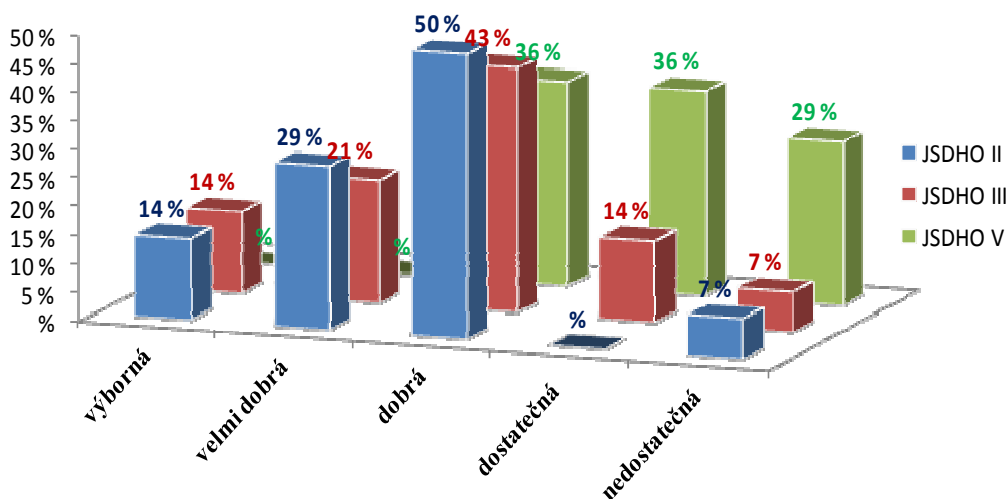
3.3 Názory vybraných příslušníků HZS na JSDHO II, II, V

Graf 2 Vybavenost požární technikou

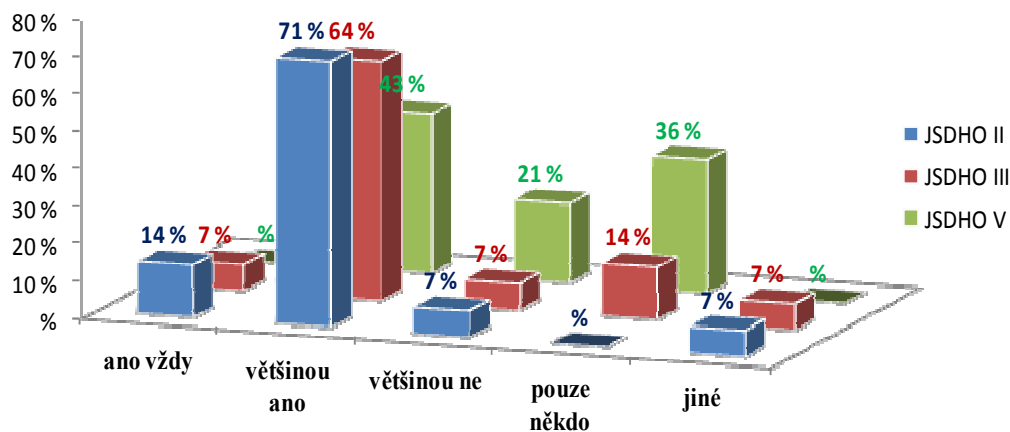
Většina respondentů uvedla, že vybavenost požární technikou je u JSDHO II a III výborná až dobrá, u JSDHO V dobrá až nedostatečná.

Graf 3 Vybavenost věcnými prostředky

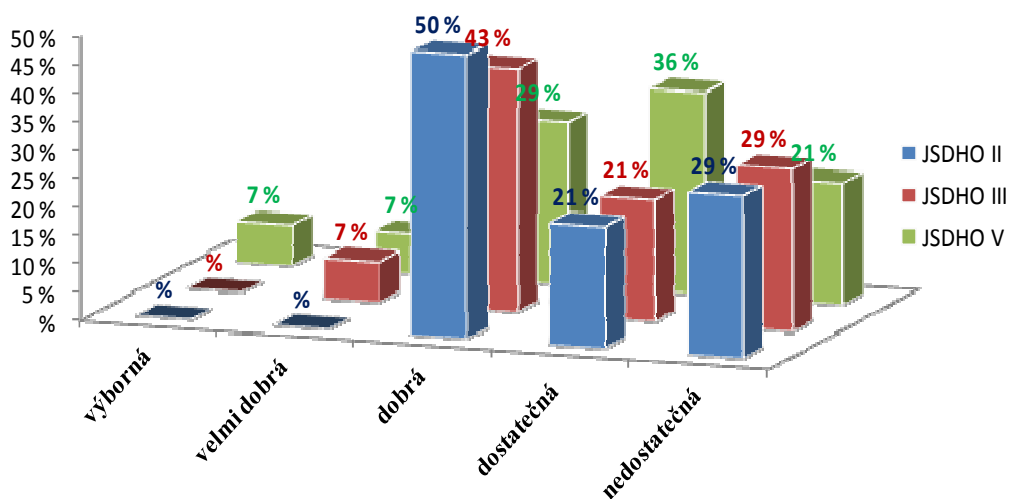
Názor většiny respondentů na vybavenost věcnými prostředky. U JSDHO II a III výborná až dobrá, u JSDHO V dobrá až nedostatečná.

Graf 4 Používání osobních ochranných prostředků

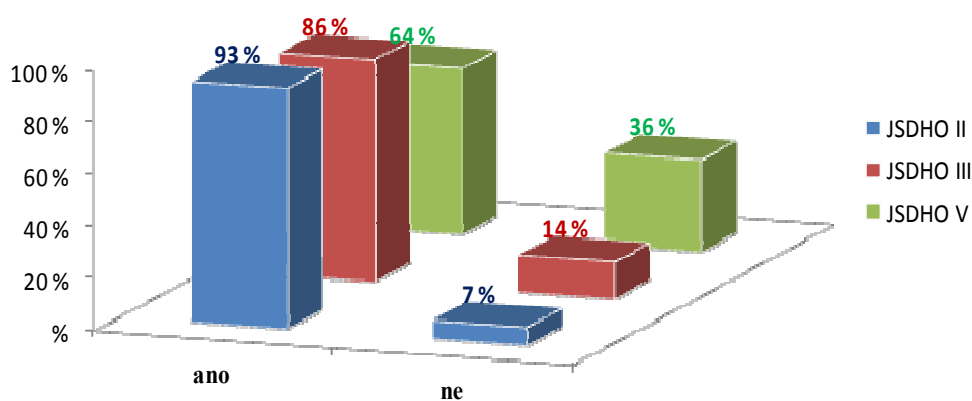
Používání osobních ochranných prostředků hodnotí respondenti kladně u JSDHO II a III, u JSDHO V mají názory rozdílné.

Graf 5 Celková úroveň jednotek na místě zásahu

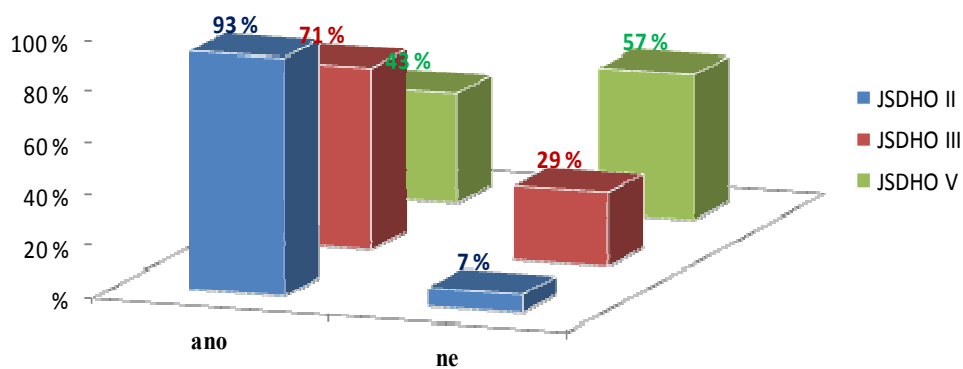
Úroveň jednotek při zásahu hodnotí příslušníci HZS převážně jako dobrou až nedostatečnou.

Graf 6 Lepší odborná připravenost členů jednotek

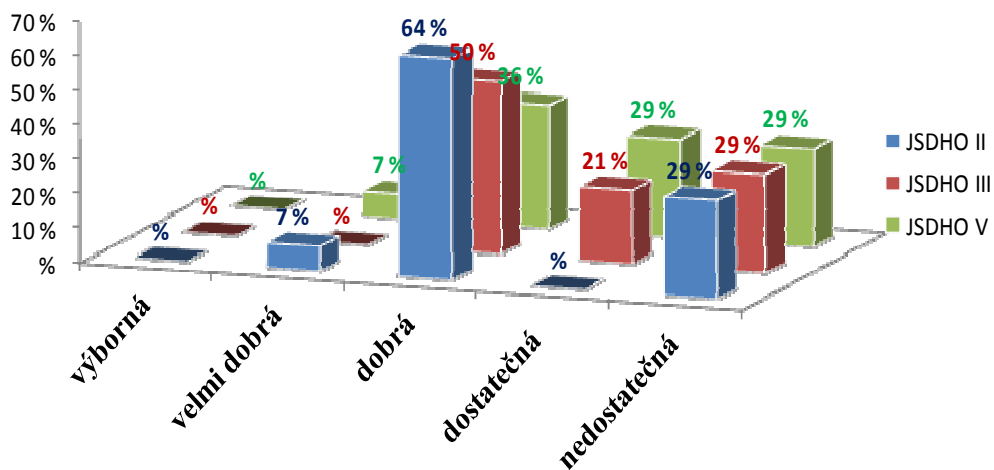
Na otázku, zda by měli být členové jednotek lépe odborně připraveni, se většina příslušníků HZS shodla, že ano.

Graf 7 Doporučení psychologického vyšetření velitelům jednotek

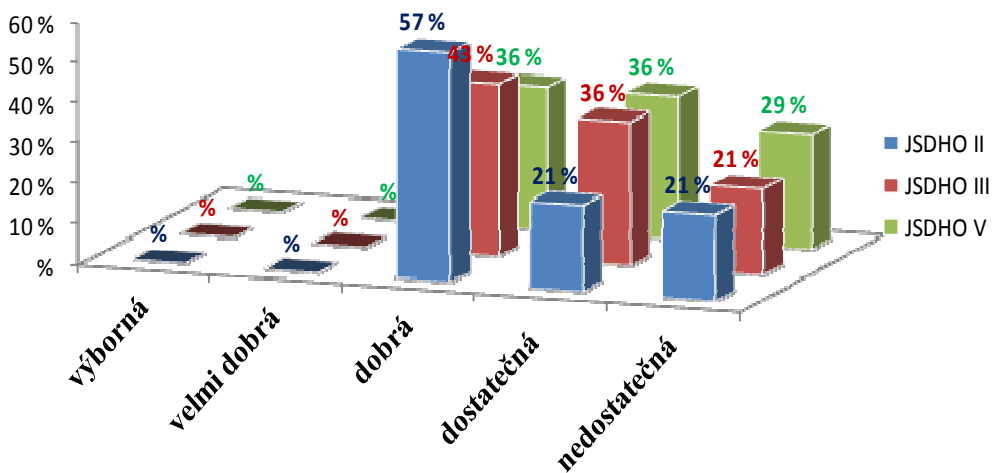
Většina respondentů udává, že velitelé JSDHO II a III by měli absolvovat psychologické vyšetření, u velitelů JSDHO V se většina přiklání k záporné odpovědi.

Graf 8 Znalosti velitelů

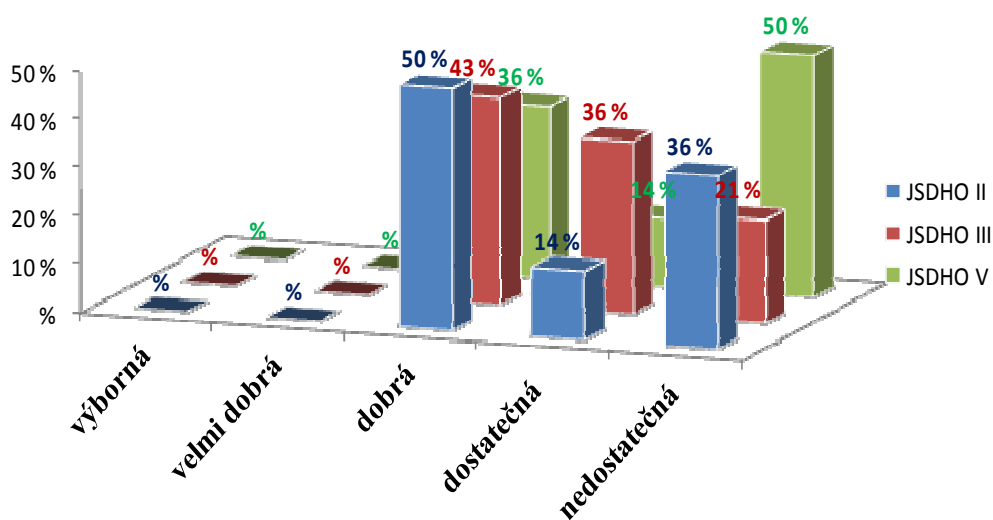
Znalosti velitelů jednotek hodnotí příslušníci HZS spíše negativně.

Graf 9 Zkušenosti velitelů

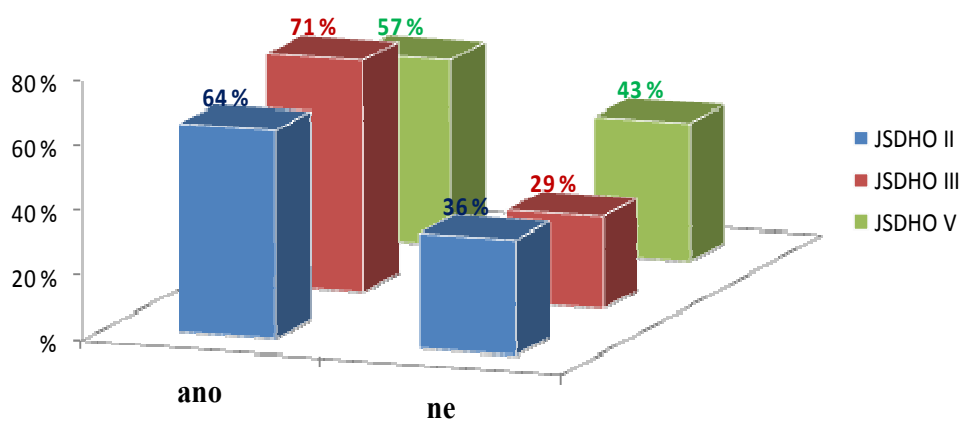
Názor na zkušenost velitelů mají respondenti obdobný jako u znalostí, převážně negativní.

Graf 10 Schopnost velitelů řídit zásah

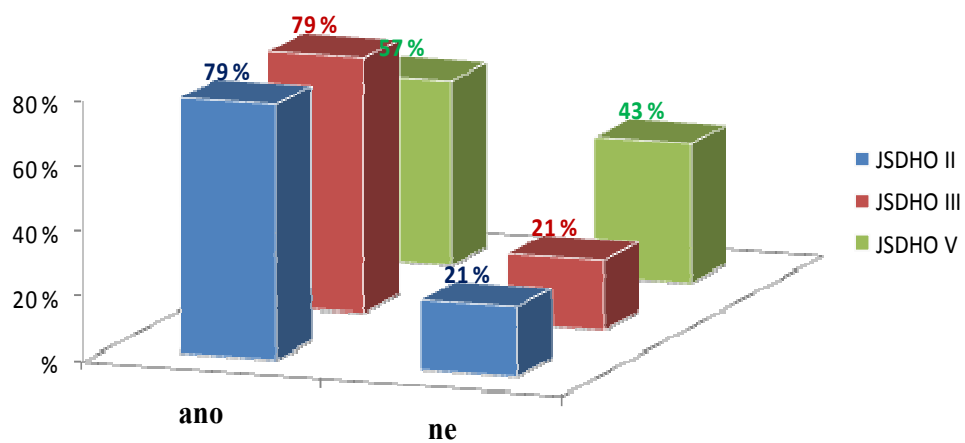
Schopnost velitelů jednotek řídit zásah je podle respondentů spíše negativní.

Graf 11 Častější školení pro velitele jednotek

Na otázku, zda by měli být velitelé jednotek častěji školeni, se většina dotazovaných shodla, že ano.

Graf 12 Zpřísnění podmínek pro vykonávání funkce velitele jednotky

Na otázku, zda by se měli zpřísnit podmínky pro vykonávání funkce velitelů jednotek, odpověděla většina dotazovaných, že ano.

4 DISKUZE

Výzkumné šetření bakalářské práce bylo zaměřeno na oblast vybavenosti vybraných JSDHO požární technikou a věcnými prostředky, byla zmapována současná situace odborné přípravy velitelů a strojníků a posouzena akceschopnost členů zásahové JSDHO při vyhlášení poplachu.

Výsledky byly stanoveny na základě odpovědí velitelů vybraných JSDHO, kterým byl distribuován dotazník zaměřený na zkoumanou problematiku. Výzkumného šetření se zúčastnili velitelé jednotek zařazených do kategorie JPO II, JPO III a JPO V (*tabulka 1*). Všichni dotazovaní zastávali v jednotce funkci velitele (*tabulka 2*). Nejpočetnější skupinu tvořili velitelé JSDHO (71,9 %), dále byli zastoupeni velitelé družstva (23,4 %) a velitelé sboru (4,7 %). Šetření bylo doplněno o dotazníkový průzkum a řízenými rozhovory s příslušníky HZS územního odboru Písek, kteří se často setkávají se členy JSDHO u zásahů, dále byla provedena analýza dat u zástupců vybraných obecních úřadů.

V oblasti znalostí velitelů na zařazení jednotky do místní či územní působnosti (*kontingenční tabulka 3*) se uplatnily ve velké míře správné odpovědi. Velitelé JPO II (100 %) a JPO III (85,7 %) shodně udávají působnost územní a velitelé JPO V (94,6 %) působnost místní. Rozdělení jednotek dle působnosti udává vyhláška č. 247/2001 Sb., o organizaci a činnosti jednotek požární ochrany, ve znění vyhlášky č. 226/2005 Sb. Další otázkou sledující znalosti velitelů bylo zařazení jednotky do kategorie JPO (*kontingenční tabulka 4*). Z výsledků je zřejmé, že velitelé JPO II a JPO III znají zařazení své jednotky do příslušné kategorie, velitelé JPO V uvedli správnou odpověď v 85,5 %. O zařazení JSDHO do plošného pokrytí kraje (*tabulka 5a, kontingenční tabulka 5b*) je správně informována většina velitelů. Výborné znalosti vykazují velitelé JPO II a JPO III, velitelé JPO V mají teoretický základ na nižší úrovni. Zjišťovány byly i vědomosti velitelů o zařazení JSDHO do IZS (*tabulka 6a, kontingenční tabulka 6b*). Kroupa a Říha (1) ve své publikaci uvádí, že základní složky IZS tvoří HZS ČR a jednotky požární ochrany, které jsou zařazené v plošném pokrytí kraje jednotkami požární ochrany, dále Policie České republiky a Zdravotnická záchranná služba.

Tyto složky mají povinnost na základě zvláštních předpisů rychle a nepřetržitě zasahovat na celém území státu. Na tuto otázku odpověděli správně (100 %) velitelé JPO II, (85,7 %) velitelé JPO III a (63,6 %) JPO V.

Ve vybraných JSDHO byl zaznamenán různý počet členů (*tabulka 7a*). Nejčastěji byl udáván počet 4-8 členů v jednotce. Základní početní stav JSDHO, funkční struktura a minimální počet členů jednotky připravených k výjezdu je dán kategorií jednotky. Příloha č. 4 k vyhlášce č. 247/2001 Sb., o organizaci a činnosti jednotek požární ochrany (16) udává, že kategorie JPO II/1 a JPO III/1 musí mít základní početní stav členů 12 a minimálně 4 členy připravené k výjezdu, kategorie JPO V základ 9 členů a minimálně 4 členy připraveny k výjezdu. *Kontingenční tabulka 7b* potvrzuje, že JPO II a JPO III mají k dispozici více než 12 členů a JPO V udává nejčastěji 4-8 nebo 9-12 členů.

Z celkového počtu dotazovaných velitelů mají platné osvědčení o odborné způsobilosti tři čtvrtiny (*tabulka 8a*). Zbývající neproškolení velitelé (25,5 %) spadají do kategorie JPO V (*kontingenční tabulka 8b*). Velitelé JSDHO jsou z 85,9 % přesvědčeni, že jim dosavadní četnost školení stačí (*tabulka 26a*). Hypotéza 2, velitelům JSDHO stačí dosavadní pravidelná odborná příprava k velení při zásahu, se potvrdila. Příslušníci HZS uvádí, že by velitelé JSDHO měli být školeni častěji (*graf 11*). Shodují se, že by velitelé JPO II a III měli absolvovat psychologické vyšetření (*graf 7*) a také by se měli zpřísnit podmínky pro vykonávání funkce velitele jednotky (*graf 12*). Osobně souhlasím s názorem příslušníků, že velitelé HZS i JSDHO mají u zásahu prakticky stejná práva a povinnosti, ale poměr teoretických i praktických zkušeností mezi těmito veliteli je z pohledu četnosti školení a zásahů dosti rozdílný. Když je schopný velitel, je schopnější i jednotka a zásah bývá efektivnější a bezpečnější.

Zkoumána byla také platnost osvědčení strojníků vybraných JSDHO (*tabulka 9a*). JPO II a JPO III mají platné osvědčení o odborné způsobilosti u všech strojníků. Strojníci JPO V vlastní platné osvědčení u 76,3 % dotazovaných jednotek (*kontingenční tabulka 9b*). Základní odbornou přípravu a kurz odborné způsobilosti musí absolvovat členové jednotky nejpozději do 12 měsíců od zařazení do určité funkce v jednotce (15).

Osvědčení o odborné způsobilosti je vydáváno s platností 5 let a jeho následné prodloužení musí být provedeno před ukončením jeho platnosti (15).

Zajímavé výsledky přineslo zjišťování vybavenosti členů JSDHO věcnými a ochrannými osobními prostředky. Minimální rozsah osobních ochranných pracovních prostředků pro člena jednotky udává Metodika pro zřizování jednotek sborů dobrovolných hasičů obcí (15). Je tvořen pracovním stejnokrojem, který se skládá z blůzy a kalhot, dále čepice k pracovnímu stejnokroji, ochranným oděvem pro hasiče třívrstevným, který se doporučuje pro JPO II a JPO III. Dalším osobním ochranným oděvem je jednovrstevný oděv pro likvidaci požárů ve venkovním prostředí, který se skládá také z blůzy a kalhot a je doporučen u JPO V. K minimálnímu vybavení patří nezbytně také přilby pro hasiče s mrazuvzdorností větší než $-15\text{ }^{\circ}\text{C}$ a zásahová obuv pro hasiče holeňová. Poslední součástí minimálního rozsahu ochranných pracovních pomůcek jsou zásahové ochranné rukavice pro hasiče a pracovní ochranné rukavice proti mechanickým rizikům. Velitelé vybraných JSDHO nejčastěji uvedli, že jednotka nevlastní žádný ochranný oděv proti sálavému teplu určený k ochraně hasiče při likvidaci požáru (*tabulka 10a*). Při pohledu na zastoupení jednotlivých kategorií JPO (*kontingenční tabulka 10b*) zjistíme, že členové JPO II a JPO III mají k dispozici nejčastěji 4 nebo více kusů těchto oděvů. Tři čtvrtiny JPO V nedisponují žádným uvedeným oděvem. Ochranný oděv určený k ochraně hasiče při likvidaci požáru ve venkovním prostředí v počtu 4 a více kusů vlastní nebo užívá většina vybraných jednotek (*tabulka 11a, kontingenční tabulka 11b*). Pracovní stejnokroj mají k dispozici v počtu 4 a více kusů ve většině oslovených JSDHO (*tabulka 12a, kontingenční tabulka 12b*). Velká část velitelů uvádí, že jednotky disponují zásahovou holeňovou obuví (*tabulka 13a*). Členové JPO II, JPO III a JPO V vlastní nebo užívají 4 nebo více kusů uvedené obuvi, (*kontingenční tabulka 13b*). Podstatně horší výsledky byly zjištěny u počtu ochranných přileb pro hasiče s nátylníkem (*tabulka 14a*). Zásahové přilby pro hasiče vlastní nebo užívá nadpoloviční většina oslovených jednotek. *Kontingenční tabulka 14b* vypovídá, že JPO II a JPO III mají k dispozici 4 nebo více kusů ochranných přileb. JPO V přilby vlastní či užívají pouze ve 49,1 % v počtu 4 a více, 47,3 % dotazovaných velitelů JPO V uvedla, že nedisponují žádnými zásahovými přilbami

pro hasiče. Téměř 67 % dotazovaných velitelů uvedlo, že jednotka nevlastní ochranné zásahové rukavice (*tabulka 15a*). Z jednotlivých JPO (*kontingenční tabulka 15b*) disponuje 4 nebo více kusy ochranných rukavic JPO II, většina oslovených JPO III vlastní stejný počet uvedených rukavic jako JPO II. Tři čtvrtiny JPO V nemají k dispozici žádné ochranné rukavice pro zásah. Hypotéza 1, vybrané JSDHO jsou dostatečně vybaveny požární technikou a věcnými prostředky, se nepotvrdila.

Tabulka 16a znázorňuje používaný typ dopravního prostředku jednotkou. Zde má téměř shodné zastoupení cisternová automobilová stříkačka, kterou využívají JPO II a JPO III (*kontingenční tabulka 16b*), dopravní automobil a traktor, které mají k dispozici členové JPO V. Jednotlivé JPO disponují různou technikou a věcnými prostředky (*tabulka 17*). Názor příslušníků HZS popisuje *graf 2*. Většina dotazovaných zde uvádí, že vybavení technikou je u JPO II a III výborné až dobré, u JPO V dobré až nedostatečné.

Téměř všechny jednotky mají k dispozici motorovou stříkačku, nadpoloviční většina vlastní plovoucí čerpadlo, třetina vybraných JSDHO označila ve výbavě kalové čerpadlo, motorovou řetězovou pilu a elektrocentrálu. Malý počet jednotek potvrzuje, že disponuje kromě jiného také dýchacími přístroji, osvětlovací soupravou či radiostanicí. Vybavenost věcnými prostředky zhodnotili také profesionální hasiči (*graf 3*). U JPO II a III odpověděli převážně kladně, u JPO V spíše záporně. Podobně potvrdili i používání osobních ochranných prostředků, JPO II a III většinou ano, u JPO V mají rozdílné názory (*graf 4*).

K zajištění akceschopnosti je zapotřebí, aby bylo k dispozici potřebné množství členů jednotky schopných výjezdu do určeného času podle typu kategorie. Do 10 minut v pracovní den je schopna vyjet v počtu 4 nebo více členů pouze čtvrtina vybraných JSDHO (*tabulka 18a*). Z toho JPO II a JPO III jsou v převážné většině schopni vyjet na zásah v uvedeném počtu do daného času, tj. JPO II do 5 minut (100 %), JPO III do 10 minut (71,4 %). Členové JPO V se za daných podmínek sejdou v počtu 4 a více pouze 14,5 % (*kontingenční tabulka 18b*). Podle rozhovorů s veliteli JPO V je problém se vzdáleností většiny členů z místa zaměstnání do místa výjezdu a také omezená možnost uvolnění člena na zásah ze strany zaměstnavatele. Do 20 minut

v pracovní den je schopno vyjet v počtu 4 nebo více členů zhruba 41 % jednotek (*tabulka 19a*). V tomto počtu se sejdou členové (100 %) JPO II, (85,7 %) JPO III (85,7 %) a (32,7 %) JPO V (*kontingenční tabulka 19b*). V noci a o víkendu je schopna vyjet do 10 minut nadpoloviční většina všech jednotek v počtu 4 nebo více členů (*tabulka 20a*). Tento fakt udávají všichni velitelé JPO II a JPO III, JPO v nadpoloviční většině (*kontingenční tabulka 20b*). Do 20 minut v noci a víkendu jsou schopny vyjet téměř všechny dotazované jednotky (*tabulka 21a*). Z JPO II a JPO III se sejdou vždy za daných podmínek 4 nebo více členů, z JPO V jsou schopny výjezdu tři čtvrtiny jednotek (*kontingenční tabulka 21b*). Metodika pro zřizování jednotek sborů dobrovolných hasičů obcí (15) uvádí, že pro výjezd je nutné zajištění základního početního stavu a minimálního počtu členů připravených k výjezdu jednotky 24 hodin denně v časovém limitu od vyhlášení poplachu jednotce. U jednotek v kategorii JPO II je limit stanoven na 5 minut. JPO III, JPO V musí splňovat limit výjezdu do 10 minut od vyhlášení poplachu.

Oslovené JSDHO využívají různý způsob svolávání v případě mimořádné události (*tabulka 22a*). JPO II a JPO III jsou vyrozuměny přes OPIS JČK hromadnou zprávou, JPO V uvádí jako nejčastější způsob telefonické vyrozumění jednotlivých členů. Některé JPO V jsou svolávány sirénou nebo stejně jako JPO II a JPO III prostřednictvím OPIS JČK (*kontingenční tabulka 22b*). Od OPIS JČK jsem získal kontakty velitelů jednotek nebo zástupců obcí v ORP Písek, které jsou v systému nahlášený. Ze 76 kontaktů je na operačním středisku nahlášeno 41 kontaktů na pevné síti. Volal jsem na 39 náhodně vybraných čísel, z toho 24 bylo neplatných, nebo neexistovalo. V dnešní době mobilních telefonů je to přinejmenším překvapující. Myslím si, že by vybrané obce měly začít lépe komunikovat s OPIS JČK.

Součástí odborné přípravy je požární sport. Většina JSDHO se zúčastnila v roce 2012 více než dvou požárních soutěží (*tabulka 23a, kontingenční tabulka 23b*). Téměř všichni oslovení v rozhovoru uvedli, že požární útok provádí stylem roztahování hadic ze základny. Takto provedený útok je jednoduchý a bezpečný, ale vzdaluje se od tradice, kde požární soutěž měla demonstrovat zásah.

Počet účastí na zásahu v roce 2012 (*tabulka 24a, kontingenční tabulka 24b*) je uspokojivý u JPO II a JPO III, které udávají účast na více než dvou zásazích při mimořádných událostech. Naopak více než polovina JPO V se v uvedeném roce neúčastnila žádného zásahu. Z analýzy dat získaných u HZS vyplývá, že počet výjezdů k zásahům byl celkem: HZS územní odbor Písek 345, JPO II 50, JPO III 99 a JPO V 17. Podle zkušeností příslušníků HZS by se měla zlepšit úroveň JSDHO na místě zásahu (*graf 5*) a s tím souvisí i lepší odborná připravenost členů JSDHO (*graf 6*). V rozhovoru se profesionální hasiči ve většině shodli, že JSDHO fungují jako solidní podpora HZS. Na základě zkušeností však spatřují problém v samostatném nasazování jednotek u odborných zásahů. Přílišná aktivita nebo nevhodné chování členů dobrovolných jednotek vrhá stín na hasiče jako celek a v některých případech jde i o bezpečnost zasahujících.

Velení u zásahu nepotvrzuje více než polovina dotazovaných velitelů (*tabulka 25a*). Velitelé JPO II veleli u zásahu čtyřikrát či vícekrát, téměř polovina velitelů JPO II velela ve stejném počtu a necelá polovina nikdy nevelela. Velitelé JPO V ve většině případů nikdy neveleli u zásahu (*kontingenční tabulka 25b*).

Odbornou přípravu velitelů JSDHO z časového (cyklického) hlediska hodnotí velitelé oslovených JSDHO jako dostačující (*tabulka 26a, kontingenční tabulka 26b*), příslušníci HZS jako nedostačující (*graf 10;11*). Četnost účasti velitele jednotky je udávána nejčastěji 1x za 5 let (*tabulka 28a*). Velitelé JPO II a JPO III uvádí odbornou přípravu minimálně 1x ročně (*kontingenční tabulka 28b*). Téměř tři čtvrtiny velitelů JPO V odpovědělo správně, že četnost odborné přípravy je jednou za pět let. Dle Metodiky pro zřizování JSDHO (15) je pro velitele a strojníky jednotek v kategorii JPO II a JPO III odborná příprava k prodloužení platnosti osvědčení o odborné způsobilosti rozložena do jednotlivých částí v průběhu pěti let. Tuto odbornou přípravu nazýváme cyklickou odbornou přípravou a je zajišťována příslušným HZS kraje. Odborná příprava k prodloužení platnosti osvědčení o odborné způsobilosti pro velitele a strojníky jednotek kategorie JPO V je prováděna vždy jednou za 5 let, a to v rozsahu kurzu pro získání odborné způsobilosti.

Své vlastní znalosti a zkušenosti hodnotí velitelé vybraných JPO nejčastěji jako dobré (*tabulka 27a*). Celkové hodnocení schopností velitelů dle kategorií JPO je průměrné (*kontingenční tabulka 27b*). Příslušníci HZS hodnotí schopnosti velitelů řídit zásah známkou dobrá až nedostatečná (graf 10), obdobně se vyjádřili k otázkám na znalosti a zkušenosti velitelů JSDHO (*graf 8;9*).

Analýza dat u zástupců obecních úřadů proběhla formou dotazů přes emailovou poštu. Starostové byli dotazováni, zda jejich jednotky disponují vybranou technikou a věcnými prostředky. Z 39 kontaktovaných obcí reagovalo 14 starostů, kteří zřizují 20 jednotek. Z odpovědí vyplývá, že z 20 (100 %) jednotek vlastní nebo užívá 5 (25 %) CAS (cisternovou automobilovou stříkačku), 20 (100 %) PMS (přenosnou motorovou stříkačku), 2 (10 %) ochranný oděv pro hasiče proti ohni a sálavému teplu v počtu 4 a více na družstvo, 18 (90 %) ochranný oděv pro hasiče k hašení požárů ve venkovním prostředí v počtu 4 a více na družstvo, 19 (95 %) zásahovou holeňovou obuv v počtu 4 a více na družstvo, 15 (75 %) zásahové přilby s nátylníkem v počtu 4 a více na družstvo a 7 (35 %) ochranné zásahové rukavice v počtu 4 a více na družstvo. Podle očekávání odpověděli starostové obecních úřadů, jejichž jednotky jsou podle zjištění na solidní úrovni. Přesto výsledek poukazuje na nedostatek vybavení prostředky osobní ochrany, zvláště zásahovými přilbami a zásahové rukavicemi (*graf 1*).

5 ZÁVĚR

V bakalářské práci se věnuji vybavenosti a akceschopnosti JSDHO ve správním území obce s rozšířenou působností Písek, v kategoriích JPO II, III a V.

Obce zřizují JSDHO za účelem hašení požárů, provádění záchranných akcí při živelných pohromách a jiných událostech a plnění dalších činností v oblasti ochrany obyvatelstva. JPO musí být dle příslušné kategorie vybaveny technikou a věcnými prostředky podle platných právních předpisů.

Technikou a věcnými prostředky jsou dostatečně vybaveny JPO II a III a jsou ve všech směrech akceschopné. JPO V disponují technikou a částí věcných prostředků (hadice, savice apod.). Potýkají se ale s nedostatkem osobních ochranných prostředků, které také patří do věcných prostředků (krizový zákon 240/2000 Sb., § 2 písmeno f). Jednotky jsou dobře vybaveny ochrannými zásahovými oděvy a zásahovou holeňovou obuví, ale téměř polovina JPO V nevládní a neuzívá zásahové přilby a více než tři čtvrtiny nemají zásahové rukavice. Bez tohoto minimálního rozsahu osobních ochranných prostředků nemůže člen jednotky v rámci bezpečnosti zasahovat u většiny mimořádných událostí.

Dalším nedostatkem u této kategorie je neschopnost uskutečnit výjezd v časovém limitu. V pracovní den je do 10 minut schopno vyjet 14,5 % jednotek v minimálním počtu 4 hasičů, v noci a víkendu 54,5 %.

Bohužel v dnešní době, zvláště v menších obcích, je v mnoha případech těžké udržovat jednotku alespoň v minimálních početních stavech a mít ji akceschopnou. Přesto si myslím, že jednotky zařazené v plošném pokrytí kraje a tudíž základní složky IZS by se neměly potýkat s nedostatkem vybavení týkajícího se ochrany hasiče a jejich zřizovatelé by na jejich bezpečnosti neměli šetřit.

V rámci výzkumu jsem se setkával a jako člen JPO stále více setkávám s názory členů JSDHO, že se nemůže nic stát a preventivní činnost chápou jako ztrátu času. Mnozí hasiči JPO V sami na sebe pohlížejí jako na členy, kteří zajišťují kulturní akce, a když bude hořet, přijede HZS, požár uhasí a dobrovolní to maximálně dohlídají. Není dobře, že se vytrácí smysl toho, proč byly jednotky zřízeny. Podobný přístup vidím i na požárních soutěžích. Dnešní trend je roztahovat hadice, které jsou připraveny

na základně, místo klasického rozhazování, do savic se voda nalévá, místo aby se sálo. Soutěž by měla být demonstrací skutečného zásahu a zároveň i odbornou přípravou.

Z historie se můžeme poučit, že když se dlouho nestane závažnější mimořádná událost, lidé přestanou být ostražití a systém usíná. Naopak, když se něco stane, systém určitý čas funguje lépe. Názorným příkladem jsou povodně z roku 1997, kdy vlivem události zahynulo 50 lidí, v roce 2002 při mnohonásobně rozsáhlejší povodni zahynulo „pouze“ 17 lidí (32). Uchráněné životy a majetky se přičítají čerstvě fungujícímu systému IZS. Zákon o IZS byl schválen v roce 2000. Při povodních měly JSDHO své nezastupitelné místo.

Přáním každého člověka je žít v bezpečí, bez rizika nežádoucích událostí. Složky IZS mají za úkol předcházet vzniku hrozeb a když už nastanou, účinně se proti nim bránit.

Výsledky svojí práce bych rád předal zástupcům obcí v ORP Písek a HZS územnímu odboru Písek. Mým přáním je, aby získané informace pomohly odstranit zjištěné nedostatky a motivovaly členy JSDHO k další činnosti.

6 SEZNAM POUŽITÝCH ZDROJŮ

1. KROUPA, Miroslav a Milan ŘÍHA. *Integrovaný záchranný systém*. 4., aktualiz. vyd. Praha: Armex, 2011. ISBN 978-80-87451-01-4.
2. HLADÍK, Václav. *Několik slov o Integrovaném záchranném systému v ČR*. [online]. 2003 [cit.2012-11-10]. Dostupné z: http://www.hzspraha.cz/soubory/inf_izs.html.
3. Česká republika. Zákon č. 239/2000 Sb., *o integrovaném záchranném systému a o změně některých zákonů*, ve znění pozdějších předpisů.
4. Ministerstvo vnitra – GRH HZS ČR. *IZS – pojem a koordinace*. [online]. 2010 [cit.2012-11-10]. Dostupné z: <http://www.hzscr.cz/clanek/integrovaný-zachranný-system.aspx?q=cHJuPTE%3d>.
5. ŠENOVSKÝ, Michail, Vilém ADAMEC a Zdeněk HANUŠKA. *Integrovaný záchranný systém: management záchranných prací*. 1. vyd. Ostrava: Sdružení požárního a bezpečnostního inženýrství, 2005. ISBN 80-866-3465-5.
6. *Spolupráce složek integrovaného záchranného systému*. [online]. 2012 [cit.2012-11-10]. Dostupné z: <http://rescue.cz/2012/spoluprace-slozek-integrovaného-zachranneho-systemu/>.
7. CIKHARTOVÁ, Zuzana. *Zástupci složek IZS jednali ve Zbirohu*. Inflow: *Časopis 112* [online]. 2012, roč. 11, č. 5 [cit.2012-11-10]. Dostupné z: <http://www.hzscr.cz/clanek/casopis-112-rocnik-xi-cislo-5-2012>.
8. BUDÍK, František a kol... *Dějiny požární ochrany Český Krumlov*. České Budějovice: Jihočeské tiskárny n.p., 1987.

9. Česká republika. Zákon č. 238/2000 Sb., o *Hasičském záchranném sboru České republiky a o změně některých zákonů*.
10. Ministerstvo vnitra – GŘ HZS ČR. *Základní poslání Hasičského záchranného sboru ČR*. [online]. 2010 [cit.2012-11-10]. Dostupné z: <http://www.hzscr.cz/clanek/zakladni-poslani-hasicskeho-zachranneho-sboru-cr-224110.aspx>.
11. Ministerstvo vnitra – GŘ HZS ČR. *Systém jednotek požární ochrany*. [online]. 2009 [cit.2012-11-10]. Dostupné z: <http://www.hzscr.cz/clanek/jednotky-po-961839>.
12. Ministerstvo vnitra – GŘ HZS ČR. *Jednotky požární ochrany*. [online]. 2009 [cit.2012-11-10]. Dostupné z: <http://www.hzscr.cz/clanek/jednotky-po-961839>.
13. KOUKOLÍK, Z. a kol. *Hasiči zachránili více než dvanáct tisíc lidských životů a uchránili několikamiliardové hodnoty*. Inflow: *Časopis 112* [online]. 2012, roč.11, č.2 [cit.2012-11-10]. Dostupné z: <http://www.hzscr.cz/clanek/casopis-112-rocnik-xi-cislo-2-2012>.
14. MENOREY B., *Fireground Accountability*. [online]. 2013 [cit.2013-02-19]. Dostupné z: <http://www.firefighternation.com/article/management-and-leadership/fireground-accountability>.
15. Ministerstvo vnitra – GŘ HZS ČR. *Metodika pro zřizování jednotek sborů dobrovolných hasičů obcí*. Praha, 2009. Č. j. MV-52763-6/PO-2008.

16. Česká republika. Vyhláška č. 247/2001 Sb., o organizaci a činnosti jednotek požární ochrany, ve znění vyhlášky č. 226/2005 Sb.
17. Česká republika. Zákon 133/1985 Sb., o požární ochraně, ve znění pozdějších předpisů.
18. HRUBÁ, A., *Plnění úkolů ochrany obyvatelstva jednotkami sborů dobrovolných hasičů obcí*. Inflow: *Časopis 112* [online]. 2012, roč.11, č.5 [cit.2012-11-10]. Dostupné z: [http:// www.hzscr.cz/clanek/casopis-112-rocnik-xi-cislo-5-2012](http://www.hzscr.cz/clanek/casopis-112-rocnik-xi-cislo-5-2012).
19. BAŠTECKÁ, Bohumila. *Terénní krizová práce: psychosociální intervenční týmy*. Vyd. 1. Praha: Grada Publishing, 2005. ISBN 80-247-0708-X.
20. Ministerstvo zahraničních věcí ČR, kolektiv autorů. *Bezpečnostní strategie ČR*. Praha, 2011. ISBN 978-80-7441-005-5.
21. SMETANA, M., *Vybrané kapitoly civilní ochrany*. Ostrava: Repronis, 2007. ISBN 978-80-7368-233-0.
22. ŠTĚTINA, Jiří. *Medicína katastrof a hromadných neštěstí*. 1. vyd. Praha: Grada Publishing, 2000. ISBN 80-716-9688-9.
23. *Volunteer Firefighter – The Key of Volunteer Fire Department*. [online]. 2011 [cit.2013-02-19]. Dostupné z:<http://www.howtobecomeafirefighterguide.com/volunteer-firefighter-the-key-of-a-volunteer-fire-department-1/#more-118>.
24. POTTER, G. H., *Fire Commentary: European Firefighting Operations* [online]. 2008 [cit.2013-02-19]. Dostupné z: <http://www.fireengineering.com/articles/2008/06/fire-commentary-european-firefighting-operations.html>

25. Česká republika. Zákon č. 430/2010 Sb., *krizovém řízení a o změně některých zákonů*, který mění platné znění zákona č. 240/2000 Sb., o krizovém řízení a o změně některých zákonů.
26. Ministerstvo vnitra – GŘ HZS ČR. *Metodická pomoc obcím při přípravě na mimořádné události a krizové situace*. [online]. 2012 [cit.2013-02-21]. Dostupné z: <http://www.hzscr.cz/clanek/casopis-112-rocnik-xi-cislo-3-2012>.
27. Ministerstvo vnitra – GŘ HZS ČR. *Havarijní plán JčK*. [online]. 2010 [cit.2013-02-21]. Dostupné z: <http://www.hzscr.cz/clanek/havarijni-plan-jck.aspx>.
28. Ministerstvo vnitra – GŘ HZS ČR. *Krizový plán Jihočeského kraje*. [online]. 2010 [cit.2013-02-21]. Dostupné z: <http://www.hzscr.cz/clanek/krizovy-plan-jihoceskeho-kraje.aspx>.
29. Ministerstvo vnitra – GŘ HZS ČR. *Vyrozumění členů krizových štábů systémem automatického vyrozumění* [online]. 2012 [cit.2013-02-21]. Dostupné z: <http://www.hzscr.cz/clanek/casopis-112-rocnik-xi-cislo-6-2012>.
30. VYMĚTAL, Štěpán. *Krizová komunikace a komunikace rizika*. Vyd. 1. Praha: Grada, 2009. Psyché (Grada). ISBN 978-80-247-2510-9.
31. RICHTER, Rostislav. *Komunikace s obyvatelstvem při krizových situacích*. Vyd. 1. Praha: Ministerstvo vnitra, Generální ředitelství Hasičského záchranného sboru ČR, 2009. ISBN 978-80-86640-65-5.
32. CHALOUPSKÁ, Markéta. *Nejničivější povodně v novodobé historii ČR*. [online]. 2010 [cit.2013-04-22]. Dostupné z: <http://aktualne.centrum.cz/domaci/grafika/2010/05/18/nejnicivejsi-povodne-v-novodobe-historii-cr/>

7 PŘÍLOHY

Seznam příloh

- Příloha 1 dotazník pro vybrané velitele JSDHO
- Příloha 2 dotazník pro vybrané příslušníky HZS
- Příloha 3 otázky na zástupce obecních úřadů

Příloha 1. dotazník pro vybrané velitele JSDHO

Vážený kolego,

dovoluji si Vás požádat o spolupráci při šetření, které se týká připravenosti a akceschopnosti jednotek sboru dobrovolných hasičů obcí ke zdolávání mimořádných událostí. Výsledky šetření použiji pro svou bakalářskou práci při studiu na Jihočeské univerzitě v Českých Budějovicích. Dotazník je anonymní a veškeré zjištěné údaje jsou určeny pouze pro šetření v oblasti ochrany obyvatelstva.

Děkuji Stanislav Máška

Odpověď označte křížkem, popř. doplňte slovy. Zaškrtněte jen jednu odpověď v každé otázce, pokud není uvedeno jinak.

1) Jakou máte funkci v jednotce sboru dobrovolných hasičů obce (dále jen „JSDHO“) nebo sboru dobrovolných hasičů (dále jen „sboru“)? (můžete uvést více možností)

- 1 velitel JSDHO
- 2 velitel družstva
- 3 velitel sboru
- 4 strojník
- 5 starosta
- 6 jiná

2) Je vaše JSDHO zařazena do plošného pokrytí jednotek požární ochrany na území Jihočeského kraje?

- 1 ano
- 2 ne
- 3 nevím

3) Pro účely plošného pokrytí území ČR jednotkami požární ochrany se dle operační hodnoty vaše JSDHO řadí do kategorie:

- 1 JPO I
- 2 JPO II/1
- 3 JPO II/2
- 4 JPO III/1
- 5 JPO III/2
- 6 JPO IV
- 7 JPO V
- 8 JPO VI

- 4) Je vaše JSDHO součástí integrovaného záchranného systému?**
- 1 ano
 - 2 ne
 - 3 nevím
- 5) V jaké působnosti zasahuje vaše JSDHO?**
- 1 místní
 - 2 územní
 - 3 nevím
- 6) Kolik členů má vaše JSDHO?**
- 1 1-3
 - 2 4-8
 - 3 9-12
 - 4 více než 12
- 7) Má váš velitel JSDHO platné osvědčení o odborné způsobilosti?**
- 1 ano
 - 2 ne
 - 3 nevím
- 8) Má váš strojník JSDHO platné osvědčení o odborné způsobilosti?**
- 1 ano
 - 2 ne
 - 3 nevím
- 9) Mají a užívají vaši členové JSDHO ochranný oděv pro hasiče určený k ochraně hasiče při likvidaci požárů proti ohni nebo sálavému teplu (třívrstvý-kabát, kalhoty)? Jestliže ano, kolik?**
- 1 1-3
 - 2 4 a více
 - 3 těmito ochrannými oděvy není jednotka vybavena
 - 4 nevím
- 10) Mají a užívají vaši členové JSDHO ochranný oděv pro hasiče určený k ochraně hasiče při likvidaci požárů ve venkovním prostředí, (jednovrstvý-blůza, kalhoty), popř. PS II s aramidovými vlákny? Jestliže ano, kolik?**
- 1 1-3
 - 2 4 a více
 - 3 těmito ochrannými oděvy není jednotka vybavena
 - 4 nevím

- 11) Mají a užívají vaší členové JSDHO pracovní stejnokroj II pro hasiče určený pro ostatní činnosti mimo likvidace požáru (blůza, kalhoty)? Jestliže ano, kolik?**
- 1 1-3
 - 2 4 a více
 - 3 těmito ochrannými oděvy není jednotka vybavena
 - 4 nevím
- 12) Mají a užívají vaší členové JSDHO zásahovou holeňovou obuv pro hasiče (pro zásahovou činnost)? Jestliže ano, kolik?**
- 1 1-3
 - 2 4 a více
 - 3 touto obuví není jednotka vybavena
 - 4 nevím
- 13) Mají a užívají vaší členové JSDHO přilby pro hasiče s nátylníkem (pro zásahovou činnost)? Jestliže ano, kolik?**
- 1 1-3
 - 2 4 a více
 - 3 jednotka není vybavena přilbami pro zásahovou činnost
 - 4 jiné
- 14) Mají a užívají vaší členové JSDHO ochranné rukavice pro hasiče (zásahové rukavice) a jaké? Jestliže ano, kolik?**
- 1 1-3
 - 2 4 a více
 - 3 jednotka není vybavena rukavicemi pro zásahovou činnost
V případě, že ano popište model, typ apod.
- 15) Jaký dopravní prostředek používá vaše JSDHO, popř. příprěž, k zásahu?**
- 1 CAS (cisternová automobilová stříkačka)
 - 2 DA (dopravní automobil)
 - 3 traktor
 - 4 jiný
- 16) Má vaše JSDHO ve vlastnictví či užívání: (můžete uvést více možností)**
- 1 motorovou stříkačku + příslušenství
 - 2 plovoucí čerpadlo + příslušenství
 - 3 kalové čerpadlo
 - 4 autonomní dýchací přístroje na stlačený vzduch s otevřeným okruhem
 - 5 motorovou řetězovou pilu
 - 6 osvětlovací soupravu
 - 7 elektrocentrálu
 - 8 radiostanici používanou v rádiových sítích požární ochrany
 - 9 nic z uvedeného

17) Kolik členů vaší JSDHO je schopno být do 10 minut připraveno na místě výjezdu k zásahu v pracovní den

- 1 0 až 1
- 2 2 až 3
- 3 4 a více

18) Kolik členů vaší JSDHO je schopno být do 20 minut připraveno na místě výjezdu k zásahu v pracovní den

- 1 0 až 1
- 2 2 až 3
- 3 4 a více

19) Kolik členů vaší JSDHO je schopno být do 10 minut připraveno na místě výjezdu k zásahu v noci

- 1 0 až 1
- 2 2 až 3
- 3 4 a více

20) Kolik členů vaší JSDHO je schopno být do 20 minut připraveno na místě výjezdu k zásahu v noci

- 1 0 až 1
- 2 2 až 3
- 4 4 a více

21) Jakým způsobem je vaše JSDHO v případě mimořádné události svolávána? (můžete uvést více možností)

- 1 prostřednictvím OPIS JČK hromadnou zprávou
- 2 voláním jednotlivým členům telefonem (od starosty obce, velitele jednotky apod.)
- 3 sirénou
- 4 jiné

22) Odbornou přípravu zahrnuje mimo jiné také tělesná příprava a její součástí je i požární sport. Kolika požárních soutěží se v roce 2012 vaše JSDHO zúčastnila?

- 1 žádné
- 2 jedné
- 3 dvou
- 4 více

23) Kolika zásahů při mimořádných událostech se v roce 2012 vaše JSDHO zúčastnila?

- 1 žádné
- 2 jedné
- 3 dvou
- 4 více

24) Kolika zásahům jste při mimořádných událostech doposud velel?

- 1 žádnému
- 2 1 až 3
- 3 4 a více

25) Domníváte se, že jsou odborné přípravy velitelů JSDHO z hlediska cyklů dostačující?

- 1 ano
- 2 ne, školení by měla být častěji
- 3 jiný názor

26) Jaké máte, podle Vás, znalosti potřebné k velení u zásahu vaší JSDHO?

- 1 výborné
- 2 velmi dobré
- 3 dobré
- 4 dostatečné
- 5 nedostatečné

27) Jaké máte, podle Vás, zkušenosti potřebné k velení u zásahu vaší JSDHO?

- 1 výborné
- 2 velmi dobré
- 3 dobré
- 4 dostatečné
- 5 nedostatečné

28) Jak často se zúčastňujete odborné přípravy velitelů JSDHO?

- 1 minimálně 1 × do roka
- 2 1 × za 2 roky
- 3 1 × za 3 roky
- 4 1 × za 4 roky
- 5 1 × za 5 let
- 6 1 × za 10 let

Příloha 2. dotazník pro vybrané příslušníky HZS

Vybavenost, akceschopnost a schopnosti velitelů u JSDHO II, III, a V											
JSDHO II											
1. Vybavenost požární technikou						2. Vybavenost věcnými prostředky					
1	výborná					1	výborná				
2	velmi dobrá					2	velmi dobrá				
3	dobrá					3	dobrá				
4	dostatečná					4	dostatečná				
5	nedostatečná					5	nedostatečná				
3. Používají členové jednotek při zásahu osobní ochranné prostředky?						4. Úroveň činnosti jednotek na místě zásahu					
1	ano vždy					1	výborná				
2	většinou ano					2	velmi dobrá				
3	většinou ne					3	dobrá				
4	pouze někdo z jednotky					4	dostatečná				
5	jiné.....					5	nedostatečná				
5. Měli by být členové jednotek lépe odborně připraveni?						6. Měli by být velitelé jednotek psychologicky vyšetřeni?					
1	ano					1	ano				
2	ne					2	ne				
7. Znalosti velitelů				8. Zkušenosti velitelů				9. Schopnost velitelů řídit zásahy			
1	výborná			1	výborná			1	výborná		
2	velmi dobrá			2	velmi dobrá			2	velmi dobrá		
3	dobrá			3	dobrá			3	dobrá		
4	dostatečná			4	dostatečná			4	dostatečná		
5	nedostatečná			5	nedostatečná			5	nedostatečná		
10. Měli by být velitelé častěji školeni?						11. Měli by se zpřísnit podmínky pro vykonávání funkce velitele jednotky?					
1	ano					1	ano				
2	ne					2	ne				
<p>napište prosím stručně názor na činnost, popř. návrh na zlepšení činnosti JSDHO II</p>											

Příloha 3 otázky na zástupce obecních úřadů

Vážený pane starosto, vážená paní starostko,

obracím se na Vás s prosbou o potvrzení, zda vaše jednotky sboru dobrovolných hasičů obcí disponují některými technickými a věcnými prostředky požární ochrany. Výsledky jsou anonymní, budou použity pro mojí bakalářskou práci jako výzkum analýzy dat.

Předem děkuji
S přáním hezkého dne

Mají a užívají členové vašich JSDHO

CAS (cisternová automobilová stříkačka)	ANO	NE	KOLIK.....
PMS (přenosná motorová stříkačka + příslušenství)	ANO	NE	KOLIK.....
Ochr. oděv pro hasiče (třívrstvý proti sálavému teplu)	ANO	NE	KOLIK.....
Ochr. oděv pro hasiče (jednovrstvý, popř. PS II s aramidem)	ANO	NE	KOLIK.....
Holeňovou obuv pro zásahovou činnost	ANO	NE	KOLIK.....
Přilby pro zásahovou činnost (s nátylníkem)	ANO	NE	KOLIK.....
Ochranné rukavice pro hasiče (zásahové)	ANO	NE	KOLIK.....